

Filatelisten

SVENSK FILATELISTISK TIDSKRIFT | ÅRGÅNG 122 | NR 5 2021

Uppdrag granskning – Luriga dubbelpräglingar

Svensk post - filateli

Världens frimärksländer – Zambia

Vykortsgalleri – Willy Stöwer

Mesterværker
fra øerne i
Nordatlanten

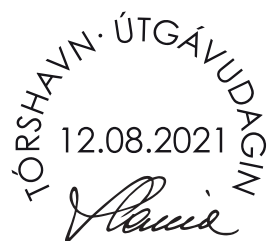
Sorttryk

Færøske frimærker

Frimærkeudgivelse den 12.08.2021: Cz. Slania 100 år

I forbindelse med 100 året for Czeslaw Slanias fødsel har Danmark, Grønland og Færøerne udgivet hver sit miniark, alle med Slanias portræt. På det færøske frimærkeark er der graveret et vue over byen Klaksvík, med Kunøys sydligste ende tronende i baggrunden. En sorttryk bliver også udgivet.

Gravør og design: Martin Mörck

Vikingemappe

Ny vikingemappe med tre miniark designet og graveret af Martin Mörck. De tre ark blev udgivet i henholdsvis 2002, 2005 og 2015 og bærer titlerne "Vikinger i Atlanten", "Vikingetidens dagligdag" og "Religion i vikingetiden".

Bestil nemt og bekvemt på www.stamps.fo

Posta Stamps, Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn, Færøerne

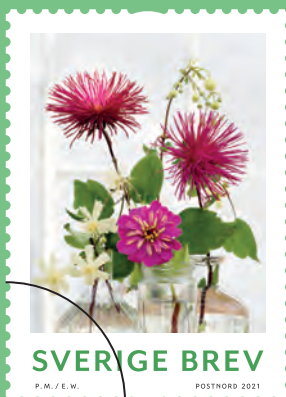
Tel. +298 346200
stamps@posta.fo

Posta
FAROE ISLANDS

Nya frimärken!

Med våra vackra sensommarblommor på frimärken har du nu möjlighet att glädja någon med en hälsning och en vacker blombukett på samma gång.

Finns att köpa hos våra ombud och i vår e-butik
Postnord.se/butik

postnord

Filatelisten

SVENSK FILATELISTISK TIDSKRIFT

Vid medlemsfrågor/utebliven tidning,
kontakta SFF:s kansli: 073-203 02 00

**Filatelisten är Sveriges Filatelist-
förbunds medlemstidning**

Adress:

SFF-Filatelisten
Teknikringen 1E
SE-583 30 LINKÖPING

Tel: 0722-52 77 92

Internet & e-post

<https://sff.nu>
redaktion@sff.nu

Redaktör och ansvarig utgivare:

Ulf Nilsson

Utgivningsplan 2021:

Vår: vecka: 5, 10, 15, 20
Höst: vecka: 35, 40, 45, 50

Annonspriser:

1/1 sida.....	3.680:-
1/2 sida.....	2.140:-
1/4 sida.....	1.200:-
1/8 sida.....	600:-
1/16 sida.....	350:-
Småannonser.....	50:-

Annonsbokning till nästa nummer senast 15 september!

Svensk Filatelistisk Tidskrift
utkommer 2021 med 8 nummer och
trycks hos Exakta i Malmö.

Prenumeration: 580:-/år (inom Sverige)

ISSN 1100-0198

OBS! Eftertryck, helt eller delvis, tillåts inte utan utgivarens godkännande. För insänt icke beställt material, ansvaras ej. Den som sänder material till SFF-Filatelisten anses medge elektronisk publicering och lagring. Eventuell beskattning av vinster i tidskriftens tävlingar svarar pristagaren för. Citera oss gärna men ange källan.

Bästa samlarvänner!

Hoppas ni alla haft en bra sommar! Förhoppningsvis, om inte smittspridningen tar fart igen och i och med det utökade restriktioner, kan vi närmast se fram mot en spännande samlarhöst med mängder av olika arrangemang som klubbmöten, frimärks- och vykortsmässor, auktioner, Frammärkets Dag och inte minst den regionala och nationella utställningen Eslöv 2021.

Höstens första nummer av Filatelisten är för övrigt utökat med hela 16 sidor, och min förhoppning är samtidigt att du finner en hel del av intresse bland alla artikelbidrag.

Nästa nummer utkommer den 7 oktober. Notera gärna att sista dag för eventuell annonsbokning är den 15 september. Artikelbidrag däremot måste som tidigare vara redaktionen tillhanda senast fyra veckor före utgivningsdagen.

Ulf Nilsson

PS. Artiklar och läsarinlägg tas gärna emot med e-post, redaktion@sff.nu, och helst som bifogade worddokument. Observera att bilder och illustrationer (upplösning lägst 300 dpi) inte ska inkluderas i dokumentet utan måste bifogas som egna bildfiler (helst jpg-format). DS.

Sveriges Filatelistförbund, SFF är en öppen oberoende ideell riksorganisation som har till uppgift att främja samlandet av samt organisera samlare av frimärken, vykort och övriga filatelistiska objekt.

Förbundskansli:

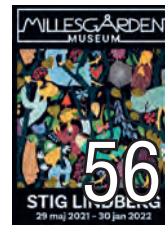
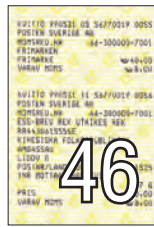
Kansli: Elisabeth Björklund Joback
Besöksadress: Glasfibergatan 8, 2 tr, Älvsjö
Postadress: Glasfibergatan 8, 125 45 Älvsjö
Telefon: 073-203 02 00 (helst måndag-torsdag
09.00-11.00, andra tider kan du lämna
ett meddelande eller skicka ett mejl)
E-post: kansli@sff.nu

Internet: <https://sff.nu>

Bankgiro: 568-1580

Innehåll

- 16 Uppdrag granskning. Peter Lorentzon uppmärksammar två luriga dubbelpräglingar.
- 22 Peter Nordin berättar om rek-etiketter och hur det hela började.
- 24 Lokalpostens makuleringsstämplor. Om lokalposterna i Örebro och Östersund av Gertrude Almquist-Bois.
- 28 Vykortsgalleri nummer 80 – Willy Stöwer. John Fritz visar sina personliga favoriter.
- 34 Posten & Kriget. Kjell Nilson redogör den här gången för felsända brev.
- 46 Svensk post-filateli – År 1975 till cirka 2002. Av och med Giselher Naglitsch.

Dessutom

- 14 Världens postkontor och brevlådor
- 44 Skrivkonstens historia
- 52 Datorfilateli
- 56 Stig Lindberg i motivfokus
- 60 Lundy och naturstudier
- 62 SSPD – Nytt kapitel om korsband
- 64 Bok om Landstormsfrimärken

I varje nummer

- 6 Ordföranden har ordet
- 8 Styrelsen informerar
- 9 Klubbat på auktion
- 12 Filatelistens samlarskola
- 36 Nya nordiska utgåvor
- 42 All världens frimärksländer
- 66 Firardags
- 67 Tävling
- 68 Samlarannonser
- 70 Sammanträden
- 73 Kalendarium
- 74 Annonser

**Nästa nummer
kommer ut den
7 oktober**

Sveriges Filatelistförbund

Glasfibe gatan 8
125 45 Älvsjö
Tel 073-203 02 00
www.sff.nu

Ordförande:

Rikard Azelius
Otto Lindblads väg 13, 224 65 Lund
Rikard.Azelius@vinge.se

Vice ordförande:

Lars Nordberg
Maskinmästaregatan 2, 233 43 Svedala

Ulf Nilsson
Riksvägen 4, 241 94 Hurva

Ivan Forsgren
Äldermansvägen 36, 904 21 Umeå

Jan Palmén
Hjortstigen 4, 518 41 Sjömarken

Cajsa Ojakangas
Hjärnegatan 6, 3 tr, 112 29 Stockholm

Lars-Håkan Jonasson
Coromantvägen 28, 862 40 Njurunda

Revisorer:

Jan-Olof Ljungh
Falsterbovägen 100, 239 40 Falsterbo

Ulf Wahlgren
Blåbärsгатan 21, 212 29 Malmö

Valberedning:

Christer Karlsson (sammankallande)
Rönnbärsvägen 17, 711 33 Lindesberg

Riksföreningar:

Asiensamlarna:
Christer Svensson
Kattfotsbacken 12, 165 73 Hässelby

Bältespännarna:

Christer Wahlbom
Humlegränd 6A, 179 60 Stenhamra
<http://sff.nu/baltespannarna/>

Gränsföreningen för filatelins främjande
www.sff.nu/gf/

Hembygdsmatelisterna
Anders Bock
Runebergsgatan 3, 114 29 Stockholm
<http://sff.nu/hembygdsmatelisterna>

Häftessamlarna:

Bo Göransson
Emil Spelares väg 4, 395 97 Läckeby
www.haftessamlarna.se

Islandssamlarna:

Lars-Ove Pehrsson, Högstigen 5, 183 56 Täby
www.islandssamlarna.se

Rysslandssamlarna:

Christer Warfvinge
Stångholmsbacken 42, 127 40 Skärholmen
<http://sff.nu/rysslandssamlarna/>

SSPD – Sällskapet för svensk
posthistorisk dokumentation:
Leif Ruud, Malmvägen 48, 141 71 Segeltorp
www.sspd.se

Svenska Czeslaw Slania-Samfundet:
<http://sff.nu/slaniamsamfundet.se>

Svenska Motivamlare SMS:
Tommy Samuelsson
Romsås 113, 523 98 Hökerum
www.svenskamotivamlare.se

Svenska Vykortsföreningen:
Benny Kullinger
Höganäsгatan 6B, 753 30 Uppsala
www.samlavykort.se

Sveriges Militärpostsällskap:
Jan-Ove Brandt, Ripstigen 1, 8 tr, 170 74 Solna
www.smps.se

Ordföranden har ordet

Jag hoppas att alla haft en skön sommar. Vädret har varit bra på de flesta håll men det märks fortfarande att pandemin är kvar. Restriktioner finns kvar och det talas om en fjärde våg. Jag läste precis att över 6,5 miljoner svenskar har fått åtminstone en dos vaccin, så jag hoppas att pandemins verkning-
ar mattas av nu.

I samband med Sfus förbunds-
möte i slutet av maj genomförde
Sfus omvalde ordförande Glenn
Larsson, Elisabeth och jag en
digital invigning av vårt nya
kansli. Har ni missat detta finns
det en länk på vår hemsida.
Kansliet är således i full sving
och som jag nämnde tidigare
behöver vi då och då hjälp med
kansliarbetet och ni som tycker
att det vore roligt att hjälpa till i
samband med olika aktiviteter,
kontakta gärna Elisabeth på
telefon eller besök kansliet.

Det planeras nu för höstens
aktiviteter och många förenin-
gar arbetar med sina program.
Jag hoppas verkligen att verk-
samheterna i föreningarna kan
komma igång. Jag ser fram emot
att kunna gå på möten igen. Se
till att SFF får information om
höstens möten så kalendern blir
korrekt. Anvisningar finns på
vår hemsida.

Den 11 september 2021 är det
frimärks- och vykortsmässa i
Svedala. Den har genomförts
under många år tidigare och kan
nu hållas igen, efter uppehåll

under pandemin. Arbetet med
Eslövja 2021 pågår också och
planeras att gå av stapeln i
början av november.

Intresset för vår hobby är
fortsatt stort och på vår sajt
Samlamera passerade vi i
början av augusti en miljon
kronor i fastprisförsäljning,
det vill säga utan att auktioner
och klubbauktioner räknats
med. Det är en fördubbling
jämfört med samma period
föregående år. Det är tydligt
att försäljningsmöjligheterna
på Samlamera är en stor och
omtyckt fördel för våra med-
lemmar.

Den kampanj vi genomförde
med Postnord i syfte att
presentera oss för en bredare
krets av samlare har gått mycket
bra och vi har fått många nya
medlemmar. Vi hälsar alla nya
medlemmar välkomna!

Jag ser fram emot höstens
planerade aktiviteter och
hoppas att pandemisituationen
tillåter att de kan genomföras.

Rikard

Välkommen till auktion

Auktion 388   6-7 okt 2021
Myntauktion 21   8 nov 2021
Kvalitetsauktion 389   25 nov 2021

Alla auktioner LIVE - 389 dessutom
i sal. Boka plats!
Se status, buda och betala dina fak-
turer direkt på www.philea.se

Vi söker inlämningar för kommande auktioner. Välkommen att kontakta oss!
Vi har mycket bra möjlighet att sälja dina objekt till bra pris.

Kommer att säljas på
auktion 388 i oktober.

Kommer att säljas på auktion
389 i november.

AB PHILEA
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm
Tfn 08-640 09 78
auktion@philea.se

Vi har även kontor i Göteborg,
Malmö, Kalmar, Skara,
Uppsala, Vindeln och
Helsingfors.
www.philea.se

Styrelsen informerar

Styrelsen har haft telefonmöte. Utöver det löpande styrelsearbetet kan följande rapporteras:

Att intresset för frimärkssamlande ökar kan ses på två sätt. Dels genom att nästan 200 nya medlemmar har tillkommit till förbundet sedan 1 januari. Och dels att omsättningen på Samlamera har fortsatt öka, både i antal förmedlade objekt och genomsnittspriset. Detta kan både bero på fler användare och bättre objekt.

Frimärkets Dag genomförs den 13 november 2021 med tema: friluftsliv vintertid. Anmälan i september, returrätt återinförs med vissa begränsningar. Informationen om Frimärkets Dag uppdateras på hemsidan.

Styrelsen kommer att ha ett strategi- och planeringsmöte i september som sker på det nyinvigda kansliet.

Förbundsstyrelsen

Frimärkshjälpen

I senaste numret av *Filatelisten* berättade jag för er om vår ekonomi i Sveriges Filatelistförbund. Vi har under de senaste tio åren kunnat bygga upp ett hyfsat eget kapital vilket är en förutsättning för att kunna arbeta vidare med utveckling av förbundet.

Jag informerade då också om att vi av olika skäl, bland annat flyttningen av kansliet till Älvsjö, högre hyror och överlappande arbetstid för kanslipersonal med mera kommer få det svårt att få ekonomin att gå ihop innevarande år. Speciellt som vissa budgeterade intäkter samtidigt faller bort på grund av pandemin med inställda möten och andra aktiviteter.

Detta påverkar till exempel annonsintäkterna negativt och gör det svårt att dra igång det planerade lotteriet, eftersom de flesta lotterna säljs på klubbmöten. Sådana har vi ju inte haft särskilt många av någonstans i landet det senaste året. Exempelvis hann vi i vår förening i Umeå med två möten under 2020, det sista årsmöte. Nu när vi kör igång i höst igen blir det åter med ett årsmöte. Tänk så det kan bli!

Tänk också så det kan bli om vi nu ALLA hjälps åt att bidra med en extra slant till SFF i år.

Alla bidrag, stora som små, tas tacksamt emot till vårt bankgiro 568-1580. Vill du hellre swisha så är numret 123 009 62 97. Märk betalningen ”sponsring”.

Ett annat sätt att lämna ett bidrag är att ge en gåva i form av frimärken, vykort eller andra filatelistiska objekt som vi kan sälja eller auktionera ut.

Bidrag i denna form kan skickas till vårt kansli under adress:

Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö.

Sist, men inte minst, vill jag framföra ett varmt tack till alla som redan hörsammat min vädjan och skickat in ett bidrag! Ditt bidrag betyder så mycket!

Ivan Forsgren
Kassör i SFF sedan 2010

Beckeman del 4

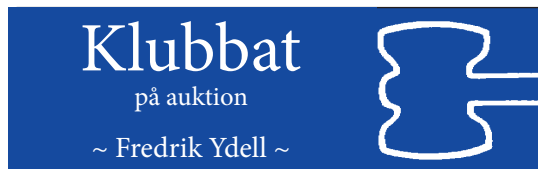
Frimärkshuset har haft den fjärde delen av Beckemans stora svenska samling och också sin ordinarie vårauktion. Auktionerna hölls den 15 maj respektive den 22–23 maj. Beckemans auktion innehöll 400 objekt med en härlig blandning från olika emissioner, från skillingar till tjänstemärken. Och en del resultat var överväldigande höga, och återigen har samlarna kunnat berika sina samlingar med mycket bra objekt. Även den ordinarie auktionen innehöll bra objekt med höga slutpriser.

En av vårens höjdpunkter var den 15 maj när Frimärkshuset fortsatte att auktionera ut delar av Beckemans enorma samling av svenska frimärken och brev. Redan det första objektet satte verkligen tonen för hela auktionen. Det var ett arbetsprov på gravyren som tryckaren Sparre förkastade för skillingmärkena. Märket var väldigt snarlik originalet, men ändå med vissa små skillnader jämfört med den slutliga gravyren. Självklart är detta märke unikt och väldigt viktigt att kunna visa upp i ett utställningsexponat om man vill visa framställningen av skillingmärkena. Utropet var satt till 200 000 kronor, efter en lång kamp fick den nya köparen betala hela 480 000 kronor.

Som vanligt fanns det två brev med treskillingar. Det ena var ett brev till Finland från Uppsala i mars 1857 med det lite mera ovanliga 1 ½ porto som var accepterat till Finland. Portot blev då 30 skilling (20 skilling för ett normalt brev i första viktclassen och 1 ½ porto blir då 30 skilling), och frankeringen bestod av två stycken 3-skillingar och en 24-skilling. Ett snyggt och ovanligt brev som såldes för 240 000 kronor, brevet hade ett utrop på 200 000 kronor.

Det andra brevet med 3-skillingar var ett inrikes brev i tredje viktclassen och frankerat med fyra stycken 3-skillingar. Ett majestätiskt brev och en frankering som bara är känt i ett handfullt exemplar. Brevet som är stämplat i Lund i april 1857 förblev osålt men på efterförsäljningen köpte någon det för utropspriset på 400 000 kronor.

Innan dessa brev ropades ut så klubbades en ostämplat snygg 3-skilling i c-nyansen för 140 000 kronor, efter en budgivning som startat på 40 000 kronor. Bland övriga ostämplade skillingmärken som såldes fanns en 4 skilling i den svåra n-nyansen i bra

kvalitet, den hade ett lågt utrop på 12 000 kronor men budgivningen stannade först vid 52 000 kronor.

Ostämplade 4-skillingar i d-nyansen är mycket ovanliga och det påstås bara finnas två kända exemplar, en sådant såldes nu för utropet 30 000 kronor. Ytterligare ett ostämplat skillingmärke var en väldig snygg och trevlig 6-skilling i a'-nyansen som hade ett utrop på 50 000 kronor, men efter flera minuters långt budkrig såldes det först för 420 000 kronor. För den dyraste ostämplade 8-skillingen fick den nya köparen betala 85 000 kronor, och då var märket i b-nyansen. Det fanns även en ostämplad 24-skilling i b-nyansen, och den sprang iväg till 54 000 kronor mot 30 000 kronor som var startpris.

Att ett 4-skillingbrev med den ovanliga blå Norrköpingstämpeln sprang iväg från 2 000 i utrop till hela 20 000 kronor var väntat. Skillingbrevet var praktfullt och stämplat den fjärde dagen efter utgivandet, alltså den 4 juli 1855, och stämpeln i blå stämpelfärg är ovanlig. Ett annat 4-skillingbrev i andra viktclassen som var frankerat med två stycken 4-skillingar och praktstämplat med den ovanliga fyrkantstämpeln från Marstrand i september 1856, fick köparen till slut betala 29 000 kronor för mot ett försiktigt utrop på 6 000 kronor.

Men höjdpunkten bland 4-skillingarna var ett brev till Finland med 20 skillings frankering, bestående av ett fyrblock 4-skillingar och ytterligare en 4-skilling. Ett mycket välkänt och mer eller mindre ett lyxbrev från Nordenskiölds berömda

Ett praktbrev med ett 4-block och ytterligare en 4-skilling på brev till Finland, såldes för 975 000 kronor hos Frimärkshusets Beckemansauktion.

korrespondens. Brevet är skickat från Stockholm i maj 1858 till Helsingfors. Utropet var satt väldigt högt, hela 600 000 kronor, och det var självklart inte många som kunde vara med och bjuda på denna nivå. Slutpriset blev ändå hela 975 000 kronor för ett fantastiskt objekt.

Jag förmodar att köparen av Nordenskiöldsbrevet även köpte nästa godbit. Det var det berömda otandade 6-skillingparet, stämplat i Carlshamn i juni 1856. Av dessa otandade 6-skillingar känner vi bara till detta par och sedan ytterligare två lösa märken, och alla stämplade som sig bör i Carlshamn. Skulle inte alls förvåna mig om något av de lösa märkena kommer upp på en auktion lite senare. Paret är helt felfritt och med en praktstämpel. Även detta objekt hade ett utrop på 600 000 kr, och den nya köparen betalade 750 000 kronor. Det är nog inte omöjligt att vi får se detta objekt, samt många andra av de dyra objekten som har sålts de senaste åren, i exponat på utställningen i Eslöv i slutet av 2021.

Ett väldigt speciellt skillingmärke, som nyligen såldes hos Postiljonen, såldes nu igen. Det var en 8-skilling i den lite ovanliga g-nyansen, märket hade hela fem (!) dragspel enligt auktionstexten. Men egentligen är det nog flera än fem. Priset blev nu hela 120 000 kronor, medan utropet var satt till 20 000 kronor. När det såldes hos Postiljonen 2017 blev slutpriset 3 600 euro. En bra värdeökning på dessa få år.

En prakt/lyxstämplad 24-skilling i Stockholm den 2 februari 1858 i den sista och sällsynta f-nyansen startade på 30 000 kronor och slutade först på 75 000 kronor. Men då var den troligen den snyggaste 24-skillingen i denna ovanliga nyans som vi känner till. Just detta märke såldes av Postiljonen 2017 för 7 500 euro.

Ett häftigt klipp med en sammanlagd frankering på 132 skilling, bestående av fem 24-skillingar och två

Det enda kända paret på 6 skilling banco som är otandat, stämplat i Carlshamn 1856. Det såldes nu för 750 000 kronor hos Frimärkshuset den 15 maj.

6-skillingar har sålts ett flertal gånger. De gånger det har sålts har det spekulerats om det har tillhört ett brev i andra viktclassen till Australien, och det kan nog stämma. Klippet hade nu fått ett utrop på 90 000 kronor, och såldes för 160 000 kronor. Samma klipp såldes hos Frimärkshuset 1987 för 175 000 kronor, och hos Postiljonen 2017 för 15 000 euro. Ett annat påstående som också hänger med när detta objekt säljs är att detta är högsta kända skillingportot. Det stämmer dock inte. Själv har jag en kopia på ett brev till Finland i femtonde viktclassen, som frankerats med 300 skilling, och som såldes hos Frimärkshuset i november 1973. Detta brev har sedan tyvärr dock klippts ner, och ett klipp från brevet såldes hos Frimärkskompaniet i december 2001.

Ett annat unikt brev var ett Ass-brev i tredje viktclassen frankerat med en 24-skilling och en 4-skilling, skickat från Göteborg i januari 1856 till Rud. Ass-brev i andra viktclassen finns det några att välja på men i tredje viktclassen är nog detta det enda kända just nu. Ass-beloppet var 16 skilling, och sedan det vanliga portot för brevet 12 skilling (i tredje viktclassen). Just detta brev blev osålt hos Göta 1988 med utropet 90 000 kronor men såldes 1990 hos Göta för 122 000 kronor, och blev sedan sålt igen för endast 54 000 kronor på den klassiska auktionen som Klassisk Filатели hade 1991 då alla utrop var satta till 0 kronor. Nu var utropet 30 000 och det klubbades iväg för 80 000 kronor.

Ett lyxbrev i tredje viktclassen med tre stycken 24-skillingar skickat från Stockholm i februari 1857 till Frankrike hade ett utrop på 150 000 kronor. Detta är just nu det enda kända brevet till Frankrike med 72 skilling i porto. Brevet såldes för 370 000 kronor på Frimärkskompaniets auktion 1999, så att utropet på 150 000 kronor inte skulle räcka långt var förväntat. Slutpriset blev nu hela 480 000 kronor.

Beckeman har haft många dubbeltryck på vapenmärkena, och dessa är mycket ovanliga. I denna fjärde del fanns ytterligare ett par exemplar. Denna gång ett 5 öre vapenmärke stämplat i Herrljunga i maj 1871 med utrop på 25 000 kronor. Detta är kanske inte det snyggaste exemplaret men den såldes för 58 000 kronor. Ett annat dubbeltryck fanns på en 12 öre vapen stämplat snyggt i Partille i juni 1870. Måste vara det snyggaste exemplaret av dubbeltryck på 12 öre vapen. Denna klubbades nu iväg för 105 000 kronor, jämfört med ett utrop på 30 000.

Återigen fanns ett 12 öre vapenbrev med den mycket ovanliga Bollnäs biljettstämpeln. Posthistoriskt är just denna transportroute mycket intressant och vi känner bara till ett fåtal brev med denna stämpel.

Det verkar dock som Beckeman mer eller mindre köpte upp alla kända exemplar. För liknande brev har varit med på auktion förr och sålts för höga belopp. Denna gång blev slutpriset 27 000 kronor, medan utropet startade på 20 000. De andra breven med samma stämplor har sålts för betydligt högre pris. Så köparen gjorde ett bra köp. Köparen denna gång var troligen samma köpare, boende i Skåne, som har köpt de andra biljettstämplarna från Bollnäs.

Ni som är lite äldre kommer troligen ihåg samlaren Per Ansner från Malmö. Han hade på sin tid en fin och bra samling svensk posthistoria. Ansner sålde av sina objekt under många år hos Lars-Tore Erikssons auktion i Kalmar. Ett av hans främsta objekt var ett postanvisningsbrev med det unika portot 36 öre, bestående av en 12 öre vapen och en 24 öre vapen. Under en väldigt kort tid på endast tre månader (från 24 mars 1869 till 20 juni 1869) skulle man sätta hela frankeringen på postanvisningsbrevet. Liknande brev, under denna korta tid, finns det nog knappast en handfull kända av, och då med frankeringen 32 öre. Just denna frankering på 36 öre, som också var möjlig (beroende på storleken på postanvisningsbeloppet), är helt unik. Hos Lars-Tore Eriksson såldes detta brev för 78 500 kronor i maj 2005. Nu startade budgivningen på 60 000 kronor, och underligt nog blev brevet osålt.

När det gäller 3 öre Liggande lejon typ 1, så finns det bara elva brev kända till utlandet. Så dessa brev är stora rariteter. På auktionen fanns två av dessa brev. Ett av dem är ett brev till Berlin från Härnösand i december 1863, frankerat med två 30 öre vapen och en 3 öre Liggande lejon typ 1. Utropet var satt till 30 000 kronor, och slutligen blev priset 34 000 kronor. Det andra brevet var skickat från Stockholm i september 1863 till Frankrike. Frankeringen bestod av fem stycken 50 öre vapen, en 30 öre vapen, en 5 öre vapen samt en 3 öre Liggande lejon typ 1. Även detta brev hade ett utrop på 30 000 kronor, och såldes för 42 000.

Bland ringtypsemissionen fanns en del stora pärlor. Ett brev med 4-block av 6 öre (i c-nyansen) på ett lyxbrev i andra viktclassen från Strängnäs till Helsingborg i december 1873 slutade till slut på 70 000 kronor, och då var utropet redan ganska högt satt, 60 000 kronor. På 20/30 ringtyp var det tre olika varianter denna gång. Ett ostämplat exemplar såldes för 36 000 kronor, ett märke stämplat i Malmö gick för 52 000 kronor och ett trevligt klipp tillsammans med en 5 öre ringtyp slutade på 58 000 kronor. Utropen var 25 000, 20 000 respektive 30 000 kronor.

Den stora rariteten bland ringtypsmärkena var ett

praktfullt Ass-brev med 4-strip av 1 riksdaler tändning 13. Ett av de få breven med just detta frimärke, som är en riktig raritet. Brevet hade också ett 3-strip av 30 öre ringtyp. Brevet är skickat från Skövde i december 1877 till Tidaholm, och till slut klubbades der för 360 000 mot ett utrop på 125 000 kronor.

Veckan efter Beckemans auktion hade Frimärkshuset sin ordinarie auktion den 22–23 maj, och även här fanns en stor mängd av sällsyntheter. Ett av de få moderstämpelavtrycken för skillingmärkena fanns till salu för 100 000 kronor, den såldes nu för 270 000 kronor. Just denna var i blå färg, och de finns i ett par olika färger.

Ett skillingbrev till Kyrkostaten (i nuvarande Italien) skickat från Stockholm i september 1857 med en 3-skilling, en 4-skilling och en 24-skilling klubbades iväg för 165 000 kronor, mot ett utrop på 100 000. Ett liknande brev såldes 2011 hos Postiljonen för över en miljon kronor (95 000 euro plus provision) men då var kvaliteten betydligt bättre. Brevet som nu såldes hade stor del av adressen borttagen med syra och rester av syran syns fortfarande.

Ett par med en 20 öre ringtyp och det andra märket med varianten 20/30 såldes för 145 000 kronor. Att hitta detta ovanliga märke i par med ett 20 öres märke är mycket ovanligt och det finns nog bara runt fem stycken liknande par. Utropet var satt till 75 000 kronor.

Som vanligt fanns det mängder av färgprover, gravyrprover, provtryck, essyer, plåtprover etc. etc. på båda auktionerna för väldigt högra priser. Dessa har vi skrivit mycket om innan, så vi hoppar över detta denna gång.

Och för att denna artikel inte skall bli allt för lång får vi återkomma med resultatet från Phileas auktion den 27 maj i nästa nummer av Filatelisten.

Endast en handfull par med 20 öre ringtyp och 20/30 ringtyp är kända. Detta såldes hos Frimärkshuset för 145 000 kronor.

Varför inte helsaker?

Uppslagen till dessa Samlarskolor kommer på de mest oväntade sätt. Nyligen hade jag anledning att söka igenom en låda i hopp om att finna ett finskt brev som jag behöver som illustration till en artikel. Naturligtvis hittade jag inte brevet men i stället ett antal intressanta helsaker som nog skulle kunna tjäna som illustrationsmaterial till en text om just detta tema.

Vår tidigare förbundsordförande Lennart Daun har ofta sagt att helsaker är något av det roligaste som finns inom filatelin. Han har ägnat flera decennier åt att samlas och forska om svenska helsaker och resultatet är en enastående samling som belönats med höga poäng på internationella utställningar. Kanske har Lennart helt rätt i sin uppfattning om helsaker. De är dock inte på långa vägar lika populära som frimärken eller posthistoria i form av brev-försändelser varför även sällsynta helsaker ofta kan köpas till mycket överkomliga priser.

Det finns flera olika typer av helsaker. Här skall bara nämnas frankokuvret, kortbrev, postkort (eller brevkort) och brevkort med betalt svar. Det kan vara en svårighet att hitta katalogiseringar av helsaker men de finns för alla länder – problemet är bara att komma över de kataloger man kan tänkas behöva.

Vi börjar vår helsaksresa i Hamburg år 1867. Då hade den tyska Hansastaden en egen postförvaltning med frimärken och helsaker. Det här visade frankokuvret med valörstämpeln ½ schilling postades i Hamburg den 25 april 1867 till en mottagare i Altona.

En stämpel på baksidan visar att brevet delades ut samma dag på kvällen i Altona som sedan 1937 är en stadsdel i Hamburg. År 1640 blev Altona en del av det danska hertigdömet Holstein. Intressant nog invigdes den första järnvägen i Norden mellan Altona och Kiel år 1844. Om W. Ritter i Hamburg hade postat sin försändelse ett par år tidigare hade det blivit ett utlandsbrev. Altona inkorporerades nämligen i Preussen år 1866. Hamburg upphörde sedan som eget frimärksland den 31 december 1867.

Den lilla ön Helgoland i Nordsjön tillhörde Danmark fram till 1814. Därefter var Helgoland en brittisk koloni fram till 1890 då ön blev tysk territorium efter en byteshandel med ett område i Östafrika. Helgoland hade egna frimärken från 1867 till 1890. Det är ett minst sagt besvärligt område att samla på eftersom det finns hur många nytryck som helst. Det här visade postkortet från 1881 är helt legitimt. Det har skickats till Hamburg vilket i högsta grad var utlandet vilket motiverar rubriken "Foreign Post Card". Portot var 10 pfennig eller 5 farthings. Man använde både brittisk och tysk valuta på ön.

Fram till första världskriget hade flera europeiska länder postkontor i Levanten. Här visas ett kort som skickats med den tyska posten i Konstantinopel till en adress i Tübingen i Tyskland år 1891. Meddelandet på baksidan handlar om en bokbeställning. Själva kortet var ursprungligen tyskt och har försetts med den nya valören 20 para.

Det kanske inte är speciellt förvånande att många bevarade helsaker har tydliga förbindelser med frimärkssamlare eller handlare. I Heraklion på Kreta fanns en man som år 1901 kontaktade bröderna Gatt i Valletta på Malta med ett postkort i vilket han erbjöd Kretas nyutgivna frimärken till försäljning. Han kunde också tänka sig att ta maltesiska frimärken i byte mot frimärken från Kreta.

Om de redan visade helsakerna är bruksförsändelser finns det inget som tyder på att detta gäller det postkort med betalt svar som skickades som rekommenderad försändelse från Klagenfurt i Österrike den 14 oktober 1920 till Wien. Den påtryckta valören är 10 heller vilket uppenbarligen inte var tillräckligt eftersom man klistrat på frimärken till ett värde av 160 heller. En posthistoriker skulle naturligtvis genast försöka uttröna om portosatsen är korrekt. Vi nöjer oss med att konstatera att försändelsen är frankerad med två frimärken med valören 60 (+ 120) heller för folkomröstningen i Kärnten. Det är en utgåva som torde vara ovanlig på en bruksförsändelse.

Det finns inte det minsta budskap på detta kort varför det med stor sannolikhet har postats för att skapa ett filatelistiskt samlarobjekt.

För något mer än ett sekel sedan var dessa helsaker enormt populära bland dåtidens brevskrivare. Det var ett smidigt sätt att skicka ett kortfattat meddelande till ett porto som var betydligt lägre än för ett vanligt brev. Dessutom behövde man inte skaffa vare sig brevpapper eller kuvert.

Helsakerna katalogiserades ofta tillsammans med vanliga frimärken men när antalet nya frimärken började bli riktigt stort fick helsakerna stryka på foten (åtminstone i våra vanliga kataloger).

Ett problem i sammanhanget är att helsaker tar betydligt mer plats än frimärken. De kan dock studeras på i stort sett samma sätt som frimärken och posthistoria.

Christer Brunström

Var i hela världen..

En del länder har väldigt långa namn som exempelvis *United States of America*. Hela namnet är naturligtvis opraktiskt i samband med det lilla frimärksformatet. I muntliga sammanhang väljer man inte sällan det missvisande ordet America men oftast är det akronymen USA som gäller.

San Marino är en av världens äldsta republiker och samtidigt ett av våra allra minsta länder. Det officiella namnet är *Repubblica di San Marino* vilket kräver mycket plats på ett frimärke. Med start år 1949 kom ett antal utgåvor där landsnamnet förkortades till tre bokstäver eller **R S M**. Experimentet blev dock kortvarigt och efter ett par år återgick man till olika varianter av det fullständiga namnet. Ofta blev det Rep. di San Marino. Numera tycks man helt ha avstått från referensen till ett republikanskt styrelsesätt och nöjer sig med San Marino

Ett stort tack till Sven-Olof Elison i Varberg som bidrog med både idé och bild.

Christer Brunström

Världens postkontor och brevlådor Nr 13

Av John Fritz

Denna gång så tar vi oss till det asiatiska landet Kampuchea, eller som vi säger i Sverige Kambodja. Landet är mest känt för de hemskheter som de röda khmererna utförde under ett fyra år långt terrorvälde åren 1975–79.

Huvudstaden är Phnom Penh som ligger inne i landet, vid floden Mekong. Landet med sina cirka 16 miljoner invånare gränsar till Thailand i väst, Laos i norr och Vietnam i öst.

När vi besökte landet för några år sedan så hade vi luffat omkring bland de thailändska öarna i landets

östra delar några veckor innan vi bestämde oss för att besöka Kambodja. Vi tog oss med buss till en liten by vid gränsen, och sedan med båt till staden Sihanoukville.

Vi var i stort sett de enda västerlänningarna i staden, som mest bestod av några små hotell och skjut, men låg vackert vid havet.

Efter långt och länge så lyckades jag hitta postkontoret som var inrymt i ett litet uppmurat hus, och jag fick lov att ta några bilder med postmästaren och postkassörskan.

Ombordstigning på båten till Kambodja, det var jag och min fru och resten lokalinvånare som gick ombord för en fyra timmar lång båtfärd.

Väl framme vid kambodjanska gränsen så var det en lång immigrationsprocess i denna pampiga administrationsbyggnad.

Postkontoret i Sihanoukville med postmästaren, och postkassörskan som sorterade och stämplade avgående post.

En mer pampig brevlåda för internationell post än denna får man nog leta efter. Här lämnar jag själv ett brev till Sverige som kom fram efter en månad.

AFA Frimærkekataloger 2022

**Fås også
med
spiralryg*

AFA Vesteuropa

Frimærkekatalog 2022

AFAV122

Bind I (A-G)

SEK 480⁰⁰

AFAV222

Bind II (H-Sc)

SEK 480⁰⁰

AFAV322

Bind III (Sp-O)

SEK 480⁰⁰

AFA Skandinavien

Frimærkekatalog 2022

AFASS22 Alm. ryg SEK 342⁰⁰

*AFASS22 Spiralryg SEK 411⁰⁰

AFA Danmark og AFA Østeuropa 2023
(udkommer efterår 2022)

Samlet tilbud!

AFA Vesteuropa bind I+II+III 2022

AFAV22 SEK 1.305⁰⁰

**Fås også
med
spiralryg*

AFA Danmark

Frimærkekatalog 2021 - Farver

AFAD21

Alm. ryg SEK 515⁰⁰

*AFADS21

Spiralryg SEK 585⁰⁰

AFA Østeuropa

Frimærkekatalog 2021

AFAV121

Bind I (A-R) SEK 680⁰⁰

AFAV221

Bind II (R-U) SEK 680⁰⁰

Samlet tilbud!

AFA Østeuropa Bind I+II 2021

AFAO21 1.270⁰⁰

AFA-FORLAGET - Kvindevadet 42 - DK-5450 Otterup
Tlf. (0045) 64 82 12 56 - E-mail: afa@afa-forlaget.dk

UPPDRAG GRANSKNING

PETER LORENTZON

~ Två luriga dubbelpräglingar ~

40 öre ånglokomotiv ur serien Postverket 300 år och 50 öre Bromma från 1936 är två frimärken som förekommer, om än sällsynt, med dubbelpräglingar. Vi är många samlare som stirrat oss blinda i jakten efter de "mystiska" präglingslinjerna." "Vart ska man titta?" och "hur ser dom ut?", är säkert välbekanta och berättigade frågor då inga illustrationer (ännu) finns i Facit. En god början är att utrusta sig med en lupp, ett stort mått av tålmod och en hoper märken. I artikeln visas några bilder på dubbelpräglingarna som förhoppningsvis kan leda ögonen rätt på frimärksbilden. Men först en kort historik.

Postverket 300 år. Till jubileet 1936 gav postverket ut en minnesserie i tolv olika valörer och motiv. Samtliga förlagsteckningar till utgåvan är utförda av konstnären och professorn Olle Hjortzberg. Han är utan tvekan den som utfört flest skisser/teckningar till svenska frimärken tiden 1910–1948. En av

valörerna i serien är 40 öre med motivet "Järnvägståg med ånglokomotiv". Ett vackert men också högtintressant frimärke. Bara dess åsyn räcker för att pulsen ska öka på den entusiastiska variantsamlaren. Tänk om den sällsynta dubbelpräglingen finns på just detta märke...

Olle Hjortzberg (1872–1959). I mitten: Idéskiss till valören 40 öre. Postmuseum fick den i gåva av Hjortzberg i september 1956. Till höger ett gravyravdrag av den godkända typen i grön färg på kartong. (Postmuseum)

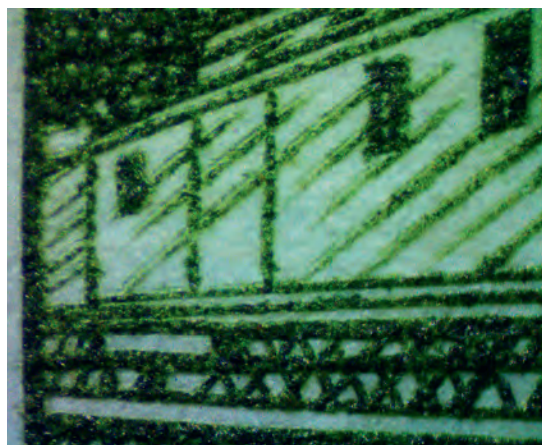
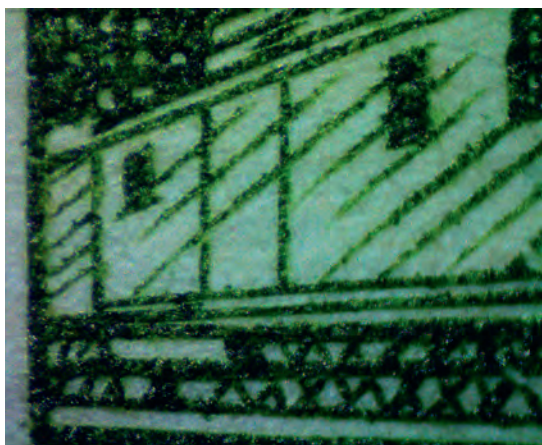
Originalgravyrerna till serien utfördes av Sven Ewert (1895–1959) under åren 1934–1935. I mitten: Det utgivna märket i mörk olivgrön färg. Till höger: Exemplar som stämpelplats utgivningsdagen 20.2.1936 i BISPGÅRDEN.

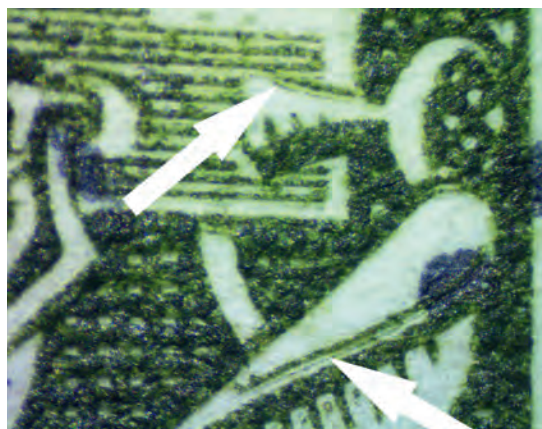
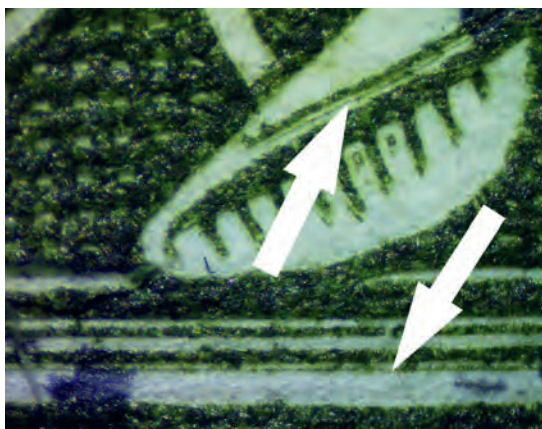
Vad är då en dubbelprägling? Det enkla svaret är att någon eller några märkesbilder på tryckplåten blivit ompräglade. Plåtarna präglades ibland flera gånger för att gravyrerna skulle få rätt djup. Då var det viktigt att överföringsrullen ("moletten") placerades exakt i den tidigare präglingen. Minsta felläge innebär att en dubbelprägling uppstod. Präglings kvaliteten liksom frimärksbildernas placering kontrollerades genom plåtavdrag.

Om märkesbilden hamnat fel på plåten avlägsnades den genom upphamring eller slipning. En slarvig sådan kunde resultera i att gravyrrester fanns kvar inför en stundande ny prägning. Hamnade moletten då inte exakt över de kvarvarande resterna uppstod dubbelpräglingar. Dessa försvagades successivt och kunde till och med försvinna i takt med att tryckplåten (cylindern) nöttes ned.

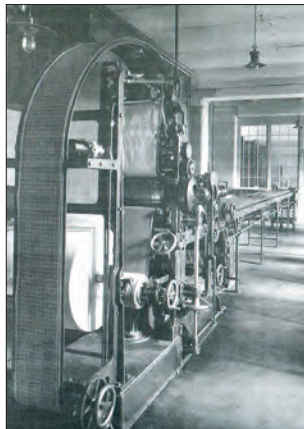
Dubbelprägling på 40 öre (Facit 253)

Två förstoringar av den sista vagnen på järnvägståget. Vänster bild visar en normal gravyr medan högra bilden avslöjar en tydlig dubbelprägling där de sneda skugglinjerna är dubbla. Här har varje ordinarie gravyrlinje en tunnare och mer skir linje ovanför sig. En vanlig orsak till dubbelpräglingar är att gravyren från början blev underkänd vilket medförde en nedslipning av plåten med en efterföljande omprägling. Om små rester från den första präglingen fanns kvar kom även dessa att synas i trycket.

Förstoringar av lokets högra snöplog och buffert. Vänster bild: Pilarnas spetsar pekar på de tunna och smala dubbelpräglingenslinjerna på snöskovelv och rälsen. På höger bild visar den övre pilen på en späd dubbellinje på bufferten. Nedre pilen visar åter den dubbelpräglade snöskovelv. Att beteckna 40-öresmärket med dubbelprägling som ovanligt är ett understatement. Den ytterst sparsamma förekomsten talar för att det troligen är en av de allra sällsyntaste dubbelpräglingarna som finns på våra bandmärken, kort sagt en liten raritet! Ett förhållande som sannerligen inspirerar till jakt.

Till vänster: Benjamin Stickney framför tryckpressen 1920. Källa: U.S. Library of Congress. I mitten: Stickney-pressen i Centralposthuset i Stockholm. Till höger: Plåten bockas till en halvcylinder.

Bandmärken – Stickneypressen. Postverksserien och Brommamärket var bland de sista märkena som trycktes i den så kallade ”Stickneypressen”. 1920 började Postverket framställa sina egna frimärken. En ny tryckpress hade redan 1919 beställts från Amerika. Den hade en kapacitet på 265 000 märken i timmen, vilket var betydligt mer än vad den tidigare leverantören Baggés koppartryckspressar mäktat med totalt. När maskinens skötsel dessutom fordrade mindre personal fanns stora besparingar att vänta. Den nya tryckpressen var konstruerad av amerikanen Benjamin R Stickney. Maskinen var en kombinerad rotationspress och gummeringsmaskin med anordningar för elektrisk

torkning vid en temperatur av 80–90 grader. Tidigare hade frimärken endast tryckts i kartor från plana tryckplåtar/formar. Ingenjör Stickneys geniala idé var att böja två i plant tillstånd präglade plåtar runt en cylinder. När de två bockade plåthalvorna fogats ihop till en cylindrisk tryckform blev det möjligt att trycka frimärken på löpande band, så kallade bandmärken. En cirka 28 cm bred rulle med cirka 4–5000 meter papper sattes in i pressen. Tryckningen gjordes på en pappersbana där dess fuktning, cylinderns rentorkning, infärgning, tryckning, torkning, gummering och upprullning på vals, utfördes automatiskt.

Bromma 1936 (Facit 258)

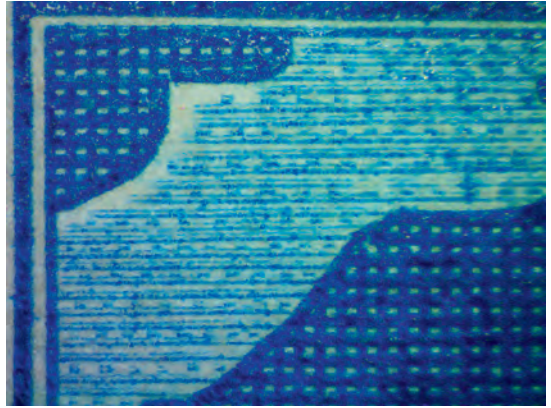
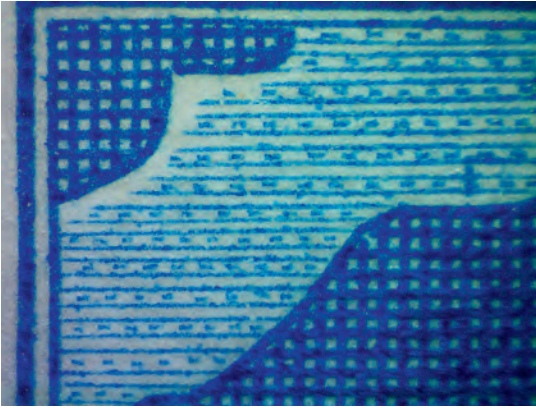

Till vänster: Förlaga efter Olle Hjortzbergs teckning, därefter gravyrprov i grönt. Till höger: Det utgivna frimärket i blå färg.

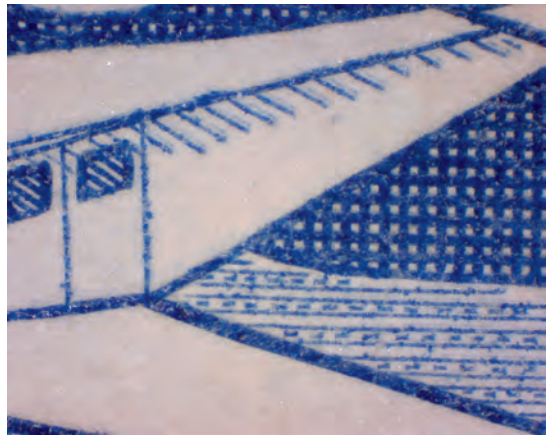
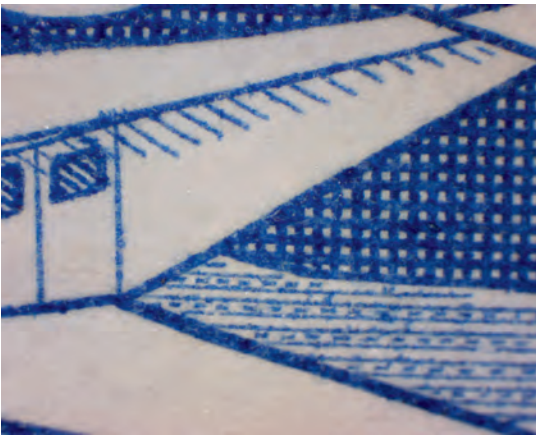
Brommamärket i valören 50 öre gavs ut 23 maj 1936 med anledning av invigningen av Bromma flygplats. Frimärkets ”skapare” var återigen konstnären Olle Hjortzberg och gravören Swen Ewert. Hjortzbergs originalteckning förvaras på Postmuseum. För variantsamlaren är Brommamärket mycket spännande med sin rika flora med varianter. Jag har dock träffat många samlarvänner genom åren som

varit minst sagt undrande över dubbelpräglingarnas utseenden och lägen. Det ska sägas att de är svåra, rent utav omöjliga, att se med blotta ögat. Under lupp eller i mikroskop blir bilden en annan. Leif Andersson och Roland Frahm har gjort en förnämlig studie och plåtning av Brommamärket som finns publicerad på nätet (se referenslistan).

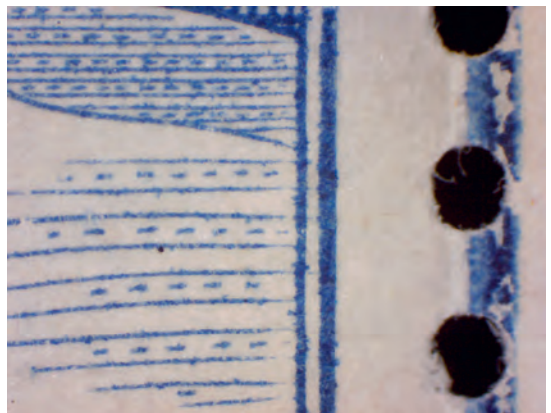
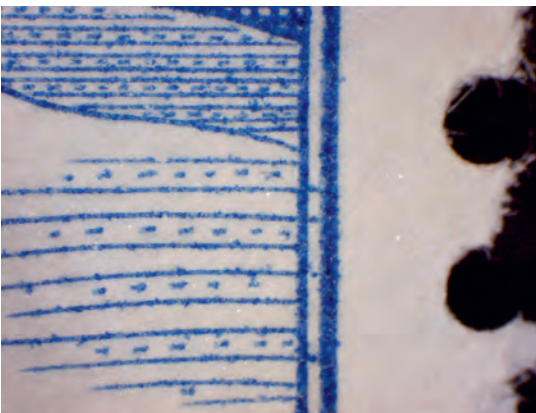

Två förstoringar av Engelsk kartan från Brommamärkets övre vänstra hörn. Vänster bild visar en normal gravyr medan motsvarande kartvy på högra bilden avslöjar en mängd fina dubbellinjer/dubbelppräglingar.

Vänster bild med felfri prägling. Högra bilden visar tydliga dubbelppräglingar på flygplanskroppens snedställda skugglinjer.

Retusch i märkets högra del

Retusch R I. Vänster bild visar ett normalt märke. På högra märket är ramlinjerna till höger påbättrade. Skugglinjerna i Sveriges karta går ej ut över höger innerram. Märken med retusch R I har plåtskarvlinje till höger.

Kuriöst Brommamärke

Brommafrimärkena levererades i rullar om 100. På rullarnas bandroller finns märket avbildat vilket har kittlat vissa samlare till att testa, narra eller

kannte skoja lite med postverket. Den otandade och storleksmässigt mindre bilden av frimärket har då klippts ut och använts som frankering.

Frimärksbild från rullens banderoll. Till höger ses ett lyxstämplat "fejkmärke".

Några exempel på försändelser där rullens banderollmärke har klippts ut och använts till frankering. Både luftpostbrevet till Panama 1937 och lokalbrevet från Göteborg är överfrankerade och filatelistiskt gjorda. Att markeringar som "nollning" och lösen saknas vittnar om bristande kontroll. "Märkena" har uppenbarligen passerat obemärkta och godkänts som äkta vara.

Postverksserien och Brommamärket var som tidigare nämnts bland de sista som framställdes i Stickneypressen vars cylinder bestod av två sammanfogade cylinderhalvor. Skarven mellan dessa varierar i storleksgrad vilket också avspeglar sig i trycken som smalare eller bredare plåtskarvlinjer. Den sista utgåvan som överhuvudtaget trycktes i Stickneypressen var en upplaga av 35 öre Gustav V profil vänster på A-3 papper. Då hade omkring 6 miljarder frimärken framställts i Stickneypressen. Från 1938 togs den nya Goebelmaskinen i bruk. Vill man fördjupa sig ännu mer i trycktekniken som användes under framställningen av våra bandmärken finns det gott om litteratur. (Se referenslistan)

Peter Lorentzon

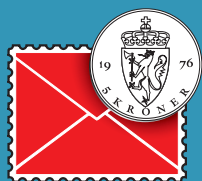
Referenser:

Postmuseum, Stockholm.
Sveriges bandfrimärken 1920–1939 av Bo Dahlner. Facit Special Classic 2022.
SFF:s handböcker.
SFF:s Specialkataloger.
Handbok över avarter på svenska bandmärken 1920–1936 av Leif Andersson, Roland Frahm och Kjell Nilson.
Studie och Plåtning Facit nr 258 av Leif Andersson och Roland Frahm.
se: www.facit.se och länken "Extra kataloginformation".
Svensk Filatelistisk Tidskrift 2016 nr 7. TÊTE-BÊCHE – Ett stort härligt misstag! av Peter Lorentzon.
Bo Ranvert – Kristianstad.

STORT OCH VARIERAT UTBUD I NÄTBUTIKEN

I Skanfils nätbutik finner du alltid ett stort och varierat utbud av frimärken, mynt, sedlar och tillbehör till dina samlarobjekt. Kom ihåg att du får **10 % bonus** på alla köp i nätbutiken om du är Skanfil-medlem!

SKANFIL
for samlere as

www.skanfil.no +47 52 70 39 40 / skanfil@skanfil.no

Rek-etiketter

Del 62 – Hur det hela började i Sverige

När jag satt och funderade på vad jag hade mer att berätta om rek-etiketter, än allt det jag redan hunnit förmedla i mina artiklar, kom jag på att jag ännu inte berört hur det hela började. Visserligen har jag nämnt ett antal gånger att rek-etiketter började användas i slutet av 1894. Till skillnad mot många andra filatelistiska företeelser finns det inget "första-dags-datum" man kan ange och jag ska i dagens lilla rek-berättelse försöka förklara hur det kommer sig.

Innan vi använde rek-etiketter i Sverige skrevs från början bara "rekommenderat" för hand på breven, för att så småningom kompletteras med en speciell rek-stämpel. Den stämpeln var lika för alla poststationer och visade bara på att brevet var rekommenderat, inte något mer. Var det lämnats in skulle framgå av stämpeln och brevet inlämningsnummer fanns bara på det speciella rek-kvitto som inlämnaren erhöll.

Här ett tidigt exempel på att man bara skrev rekommendation för hand. På den här tiden fanns både öppen och sluten rekommendation. Sluten rekommendation fick inte innehålla pengar eller andra rena värdeföremål. Öppen rekommendation omvandlades sedan till assurans. Dessa brev skulle också lämnas in "öppna" så att innehållet skulle granskas och vidimeras av posttjänstemannen. Sluten rekommendation var ämnad för värdehandlingar och fick inlämnas "förslutet" av avsändaren. Det var den typen av försändelser som sedan bara kom att kallas rekommendation.

Det var endast på inlämningskvittot som det framgick vilket inlämningsnummer brevet hade, samt på den brevkarta som medföljde värdeposten. Ovan i nästa spalt ett intressant exempel på ett inlämningskvitto som jag såg på Tradera för några månader sedan. Förutom inlämningsnumret (längst upp till höger) fanns även poststationens namn färdigtryckt

(upp till vänster). I detta fall har det blivit fel vid sättningen inför tryck så poststationen Källängen har blivit omdöpt till Källängen. En rolig tidig blankett med feltryck.

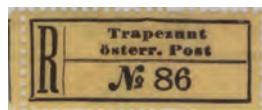
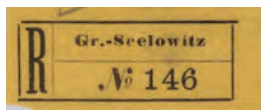
Allteftersom ökade volymen rekommenderade brev, och därmed också brev som behövde sparas, ifall de kommit på avvägar eller ej. Därför började man fundera på alternativa lösningar. Som många gånger annars tittade man sig om i världen och riktade blickarna mot de tyskspråkiga grannarna. I Tyskland hade man redan 1871 infört en form av enkla etiketter, som efter ett decennium utvecklats till den form av rek-etikett vi nu är vana att se.

I Tysklands södra grannland Österrike-Ungern hade man infört samma typ av etiketter 1885. Dessa etiketter visade på inlämningsnumret (samma som på inlämningskvittot), avsändningspoststationen, samt vilken typ av försändelse det handlar om (rekommendation). Man insåg att en märkning av breven med liknande etiketter i Sverige skulle underlätta både att spåra dem, men även att undvika att breven råkade gå iväg i den vanliga obebakade postsäcken. Det blev tydligare att breven skulle skickas i den förslutna värdepostsäcken.

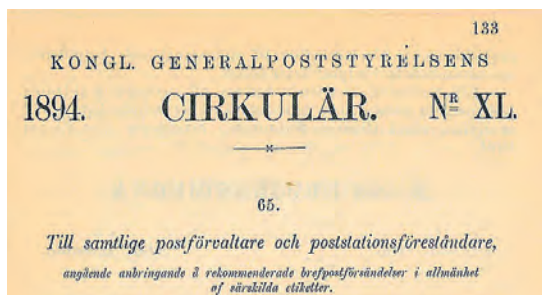
De samtida tyska rek-etiketterna som inspirerade Kungliga Postverket hade samma färger som de kommande svenska, med röd ram, rött R och svart text. Det enda som skilde på de kommande svenska etiketterna är att man valde att trycka även numret i röd färg. Annars ser man kanske den största skillnaden i att man i Tyskland valt att trycka R:et till höger, medan man i...

... i Österrike-Ungern hade R:et till vänster precis som på de kommande svenska rek-etiketterna. Här hade man valt att uteslutande trycka med svart färg, på gult papper, något man höll fast vid ända tills rek-etiketterna även i Österrike började skrivas ut av datorer.

Det första officiella avtryck som vi hittar i Postverkets tryck om införandet av rek-etiketter finner vi i cirkulär nr 40/1894. Här informeras alla poststationer om de nya blanketter för rekommendation som ska införas. Enligt texten ska de påföras rekommenderade brev uppe till vänster, något som man sällan finner utan oftast sitter etiketterna på vänster sida, men lite längre ned.

Av texten framgår också att etiketterna endast ska användas på inlämnade rekommenderade försändelser. PS-försändelser i tjänsten ska även fortsatt

endast påföras R-stämpeln som hittills använts på alla brev. På detta sätt kom man att enkelt kunna skilja på värdeförsändelser som skulle aviseras till allmänheten och på interna försändelser rörande Postverket.

Avslutningsvis i texten skriver man att poststationerna inte kommer att kunna rekvirera dessa nya etiketter förrän ”nödigt förråd af ifrågavarande etiketter hunnit tillverkas”. Cirkuläret till poststationerna är daterat den 30 juli 1894 och det tog cirka ett halvt år innan poststationerna kunde rekvirera och börja använda de nya etiketterna. Vi känner till några få brev daterade i december 1894, men troligtvis erhöi de flesta poststationer rek-etiketter först någon gång under 1895, i något enstaka fall ännu senare.

Detta var lite kortfattat bakgrundshistorien till hur rek-etiketterna kom att införas i Sverige och hur vi kan se detta i de officiella dokumenten. Ibland får jag frågan om NÄR rek-etiketter infördes i Sverige och jag brukar då svara att den 30 juli 1894 var beslutet fattat, men sedan kom de att införas succesivt på olika poststationer runt om i landet. Det finns således inte någon egentlig ”första dag”, utan det datumet är varierande beroende på vilket/vilka poststationer man samlar på.

Har du synpunkter eller frågor hör gärna av dig på peter_rek@hotmail.com.

Peter Nordin

reqvitioner å blankethäften till inlemningsbevis beträffande rekommenderade brefpostförsändelser.

Etiketterna skola sålunda komma till användning vid olika postanstalter först i den mån derstädes förut befintliga förråd af dylika blankethäften förbrukats. Stockholm den 30 juli 1894.

E. VON KRUSENSTJERNA.

e. f.

Alar. Helleday.

Här visas texten från cirkulärets baksida. Av sista meningen framgår det väldigt tydligt att etiketterna kommer att införas vid olika tidpunkter på alla poststationer, och först sedan befintliga blanketter förbrukats, det vill säga man skulle inte rekvirera dessa nya etiketter förrän det fanns ett behov av nya blankethäften.

Lokalpostens makuleringsstämplar

Del 37 – Ring-Bud Gösta Ulin, Örebro 1945–1947

Den 5 december 1944 anmälde Gösta Ulin rörelsen Ring-Bud. Inregistreringen följde den 19 december 1944. Firman avregistrerades den 27 september 1973.

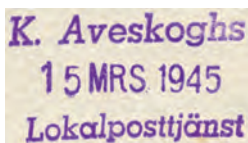

Denna firma använde inga frimärken, utan endast en stämpel.

Bruksstämpel. Denna består av en tredubbel yttre cirkel, diameter 39 mm, och en inre koncentrisk cirkel, diameter 21 mm, med tvärband. Mellan cirklarna upptill texten RING-BUD och nedtill Tel. 22727, däremellan vardera en blomma med sex blad. I tvärbandet texten ÖREBRO. Användningstid: från starten tills aktiviteterna upphörde. Stämpelfärg: svart.

K. A. Aveskoghs Lokalposttjänst, Örebro 1945

Den 23 februari 1945 anmälde Karl A. Aveskogh firman K. A. Aveskoghs Lokalposttjänst. Inregistreringen följde den 27 februari 1945. Firman såldes till Walter Lundberg och upphörde den 31 oktober, avregistreringen skedde den 6 november 1945.

Bruksstämpel. Treradig stämpel, mått 31x17 mm, på övre raden texten K. Aveskoghs, på nedersta raden Lokalposttjänst och i mitten en datumrad, format 15 MRS. 1945. Användningstid: från starten till 30 juni 1947. Stämpelfärg: violett.

Förstadagsstämpel. Cirkulär stämpel, diameter 30 mm, med upptill texten ÖREBRO och nedtill AVESKOGHS LOKALPOSTTJÄNST följande cirkelns kontur, i mitten en treradig text 15. 3. 1945 / FIRST DAY / COVER. Användningsdag: 15 mars 1945. Stämpelfärg: violett.

Flikstämpel. För detta ändamål befriades förstadsstämpeln från texten i mitten. Under några få dagar var rester av texten fortfarande synliga. Känd användningstid: 15 till 19 april 1945. Sedan skrapades resterna av texten i mitten bort. Användningstid: 20 april 1945 till 30 juni 1947.

Firmastämplor. Bruksstämpeln och flikstämpeln användes flexibelt även som kontorsstämplar, bland annat för att datera brev eller autentisera ägarens signatur. Stämpelfärg: violett.

K. A. Aveskoghs Lokalposttjänst Eftr. Walter Lundberg, Örebro 1945–1947

Den 31 oktober 1945 tog Walter Lundberg över föregångsfirman och anmälde sin firma under det nya namnet. Inregistreringen följde den 6 november 1945. Rörelsen var i aktivitet till åtminstone den 30 juni 1947, avregistreringen skedde den 12 juli 1972.

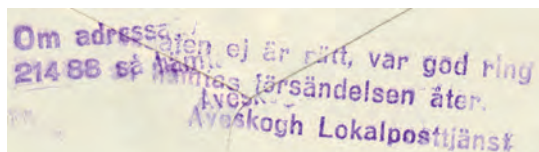
Stämplrar. Dessa togs över från föregångsfirman och användes på samma vis.

Bruksstämpel: Här ett stämpelavtryck från den 3 maj 1946. Stämpelfärgen kontrasterar dåligt mot denna utgåvas starka färger.

Flikstämpel: Användes även på omslagen till tredje emissionens häften med 4- och 8-öresmärkena.

Stämpel för feldistribuerade försändelser. Treradig stämpel, 63x13 mm med texten Om adressaten ej är rätt, var god ring / 21488 så hämtas försändelsen åter. / Aveskogh Lokalposttjänst. Känd användning: 3 maj 1946. Stämpelfärg: violett.

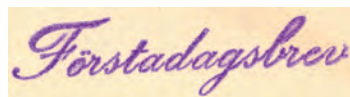
Östersunds Lokalpost 1945–1946

Denna firma anmäldes den 3 mars, inregistrerades den 10 mars och startades den 4 april 1945 av J. Eugen Söderberg. Rörelsen såldes och upphörde den 14 september 1946. Avregistreringen följde den 10 oktober 1946.

Bruksstämpel. En enkellinjig oval, 32x20 mm, med upptill texten Lokalposten och nedtill Östersund följande ovalens kontur, i mitten en datumrad format 4 APR 1945. Användes utan datumrad på bland annat massutskick Användningstid: från starten till 30 juni 1947. Stämpelfärg: violett.

Förstadagsstämpel. Enradig stämpel med texten Förstadagsbrev, 45x10 mm som kompletterade bruksstämpeln. Användningsdagar: 4 april och 4 juni 1945. Stämpelfärg: violett.

Lokalposten - Cykelexpressen, Östersund 1946

Den 14 september 1946 tog Olof Hallin över Östersunds lokalpost och anmälde den samma dag under ett nytt namn. Registreringen följde den 10 oktober 1946. I köpet ingick alla inventarier. Olof Hallin sålde sin rörelse den 15 oktober, avregistreringen följde den 24 oktober 1946.

Stämplrar. Dessa togs över från föregångsfirman och användes på samma vis.

Bruksstämpel. Här ett stämpelavtryck från den 16 september 1946. Stämpelfärg: violett.

Lokalpost - Cykelexpress - Husmoderstjänst, Östersund 1946–1947

Den nye ägaren Jöns Jönsson anmälde sin rörelse den 15 oktober 1946 under ett ändrat namn, inregistreringen följde den 24 oktober. Den 28 februari 1947 såldes firman åter och Jöns Jönsson anmälde att den hade upphört. Avregistreringen skedde den 7 mars 1947.

Stämplor. Dessa togs över från föregångsfirman och användes på samma vis.

Bruksstämpel. Här ett stämpelavtryck från den 25 oktober 1946. Stämpelfärg: violett.

Lokalpost & Cykelexpress, Östersund 1947

Den 28 februari 1947 anmälde Signe Wejderstam denna lokalpost under ett nytt namn. Registreringen skedde den 7 mars samma år. Även denna gång följde kontorsmaterial och kvarvarande frimärkslager med i köpet. Lokalpostaktiviteten och förmodligen även de andra aktiviteterna lades ned den 30 juni 1947. Rörelsen avregistrerades den 17 november 1972.

Stämplor. Dessa togs över från föregångsfirman och användes på samma vis.

Bruksstämpel. Här ett stämpelavtryck från den 27 mars 1947. Stämpelfärg: violett.

Övertryck 8 öre på 4 öre. I brist på 8-öresmärken stämplades befintliga 4-öresmärken provisoriskt över för hand.

På frimärkshäftenas omslag stämplades valören 4 över med 8. Priset för häftet stämplades över med en punkt, som här blev en krumelur, och det nya värdet stämplades bredvid. Siffran 4 för det nya häftespriset finns i minst två varianter. Häftena finns med och utan påstämplat telefonnummer. Stämpelfärg svart eller violett.

Synpunkter och kompletteringar, även angående tidigare avsnitt, tas tacksamt mot.

Gertrude Almquist-Bois
Epost: galmquist@t-online.de

The
Circular
Market

TRADERA^{TM}

Nå ut till flera på Tradera!

Med över 3 miljoner medlemmar utgör vi Sveriges största cirkulära marknad. När du lägger ut dina frimärken på Tradera ökar helt enkelt chansen att du får dem sålda på ett snabbt och smidigt sätt. Inom kategorin Frimärken finns nu också attribut som ska göra det enklare för dig som säljare att veta i vilken kategori som din annons ska publiceras. Attribut gör det även lättare för dig som köpare att hitta specifika frimärken.

Vi ses på Tradera!

TRADERA^{TM}

VYKORTSGALLERIET Nr 80

Av John Fritz

Varje år så undrar jag var tog sommaren vägen, och ju äldre man blir ju fortare syns tiden att gå. Nåväl, än är det lite kvar innan hösten är här, men höstens första nummer av Filatelisten är i alla fall här. Jag har i över tio år mest gjort artiklar om olika deltiologiska teman, men i höst och vinter tänkte jag visa kort av olika signaturer.

Vykortssignaturer är kort gjorda av konstnärer, som antingen har gjort förlagor direkt till vykortsförlag eller så har man producerat kort efter redan befintliga konstverk. Själv har jag samlat ett alldeles för stort antal signaturer, men när jag nu skall visa dom i mina artiklar så är jag tacksam för min samlariver.

Ett av mina stora samlarområden är fartyg och båtar på vykort och här har jag bland annat samlat kort av en tysk marinmålare, den tyske konstnären Willy Stöwer 1864–1931, som var son till en tysk sjökapten. Han började sin bana som tekniker på ett tyskt varv, men hans stora intresse var att teckna och måla, och så småningom blev det detta som han kom att ägna sig åt.

Trots att han var självlärd blev han så småningom en av Tysklands största marinmålare, och kejsar Wilhelm II:s favoritkonstnär, han fick bland annat följa med kejsaren på otaliga resor. När den tyske kejsaren abdikerade var hans storhetstid förbi, och han försörjde sig då på att illustrera böcker och tidningar. Över 1200 sådana illustrationer gjorde han, samt affischer, samlarbilder till chokladindustrin, kalendrar, broschyrer till rederier och rena vykortsförlagor.

1907 blev Willy Stöwer hedersprofessor och han finns representerad på många museer, främst i Tyskland. Och med denna presentation av Willy Stöwer så övergår vi till att titta på hans fantastiska bilder.

Gruss Aus John
e-mail: grafzeppelin17@hotmail.com

Willy Stöwer gjorde reklamkort åt flera tyska rederier, här ett vackert kort från Woermann-Linie i Hamburg.

Detta är ett dubbelkort i stort format som har innehållit ett musikprogram som delades ut ombord på Hamburg–Amerika linie. Ett av många reklamkort och foldrar som Stöwer gjorde åt tyska rederier.

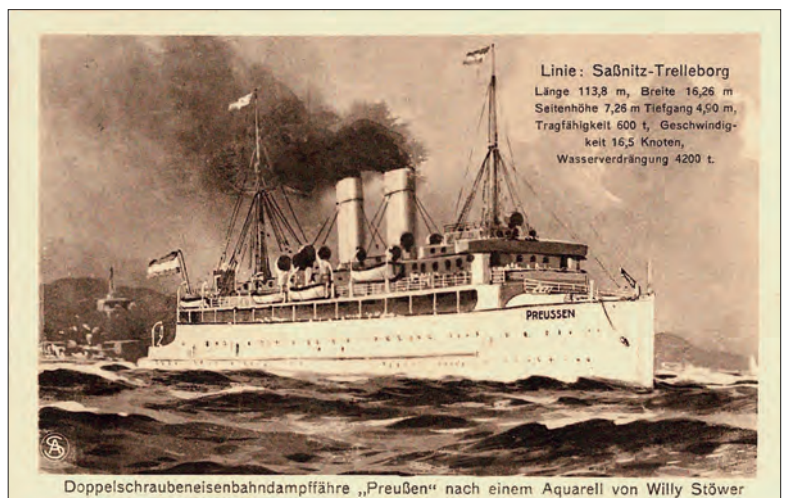
Ett kort som har tryckts efter en känd tavla målad av Willy Stöwer. Ett av den tyska marinenens skolfartyg omgivet av örlogsfartyg, från ett vackert kort postgånget 1903. Willy Stöwer som själv aldrig hade varit till sjöss hade en fantastisk kunskap om fartyg och dess detaljer.

Han gjorde även reklamkort åt utländska rederier. Detta kort från cirka 1915 avbildar S/S America som tillhörde United States Lines men som enligt texten på kortet var inlöst av den amerikanska staten, troligen för att transportera trupper till Europa.

En tavla i akvarell som gjordes åt rederiet Sassnitz-Trelleborg, och visar tågfärjan Preussen. S/S Preussen som var 114 meter lång och hade dubbla propellrar gick i många år och i flera olika omgångar i trafik mellan Sverige och Tyskland. Fartyget som hade hela 160 meter räls på tågdäcket hamnade som krigsskadestånd i Ryssland 1946, och enligt vissa uppgifter finns fartyget kvar ännu i dag.

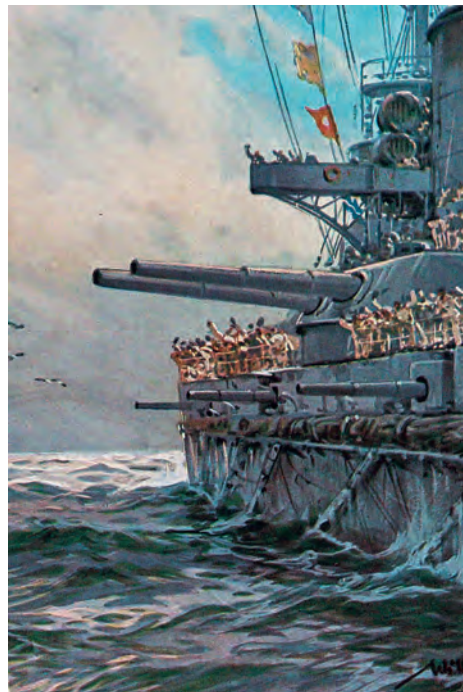

Ett kort som avbildar två tyska ångyachter, en fartygstyp som blev vanlig i slutet av 1800-talet. Detta är ett kort från 1898 som avbildar yachterna Clementine och Cristable.

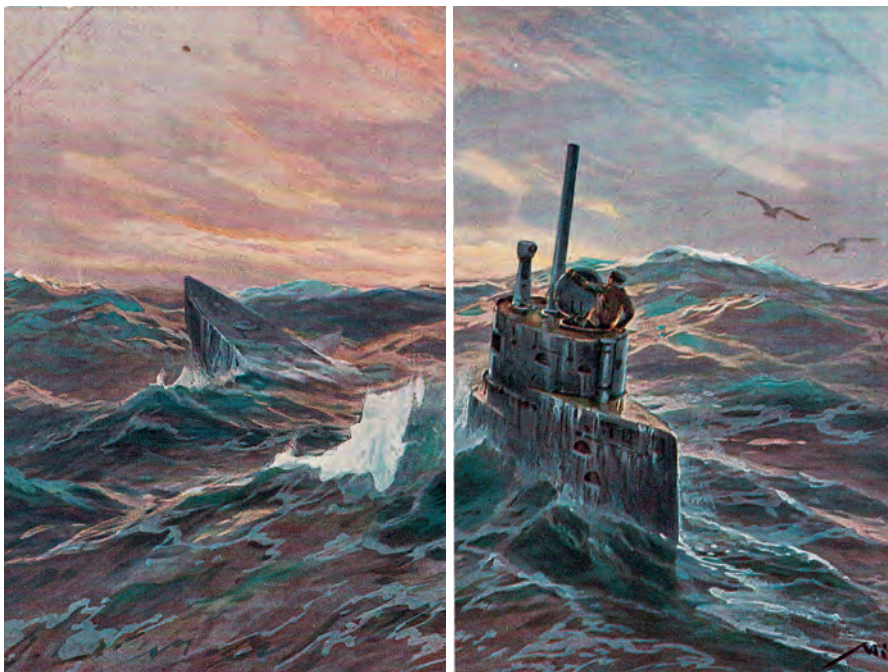

Ett underbart reklamvykort som Stöwer gjorde åt chokladföretaget Sprengel, ett av många reklamvykort som han gjorde. Kortet från cirka 1900 med ett tremastat fartyg.

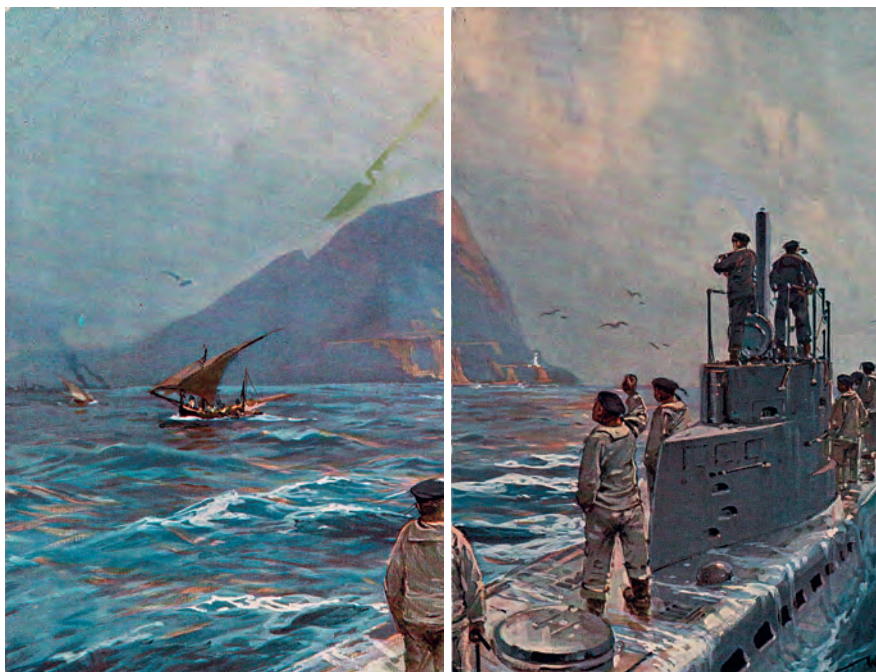

Det finns en typ av kort som kallas parkort eller pusselkort, där två eller fler kort bildar ett enhetligt motiv. Av svenska signaturer är T.N. (Tage Nilsson) mest känd för denna typ av kort, men Willy Stöwer gjorde också ett stort antal kort av denna typ. När man parar ihop dessa kort kan dom ibland skifta i nyansen eftersom korten trycktes i flera olika omgångar, och man kanske parar ihop två kort från olika tryckningar.

Två kort av parkort/pusseltyp som bildar ett motiv av en tysk ubåt som gått upp i övervattensläge. Just ubåtar i ytläge som precis har torpederat ett fartyg var ett ofta återkommande motiv i Stöwers tavlor och illustrationer. Att samla dessa kort kan vara en utmaning, att försöka hitta två kort som passar ihop till ett motiv.

Ytterligare ett kort av pusseltyp men med ett fredligare motiv, en ubåt på väg in i Medelhavet som passerar Gibraltarklippan och besättningen som vinkar åt fiskebåtar. Många av Stöwers ubåtskort gavs ut som "U-Boot Spende 1917"-kort. Det var en insamling till familjerna av i strid omkomna ubåtsbesättningar.

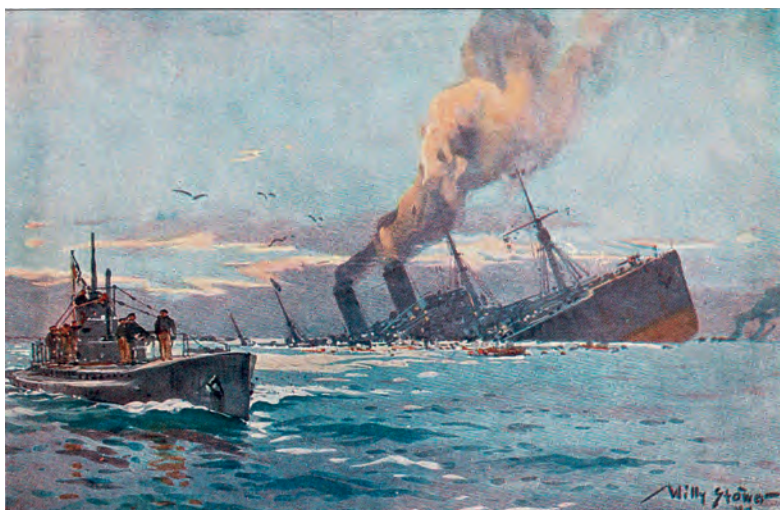
Här följer tre kort i denna serie med kort vars försäljning var till familjer till ubåtsbesättningar. Detta kort beskriver en tysk ubåt som är i strid med ett av fiendens handelsfartyg som befinner sig i förbjuden zon. Dessa motiv gjordes endast som förlagor till vykortet i denna insamling.

Ett kort vars motiv visar en ubåt som beskjuter den ryska ishavsstaden Alexandrowsk på ön Sachalin utanför Rysslands östkust norr om Japan. Denna typ av patriotkort var också tänkt att stärka det tyska folket under de svåra åren under första världskriget.

Titeln på det här kortet är "Sänkningen av ett beväpnat fiendligt handelsfartyg i Medelhavet" och än en gång är motivet en ubåt i ytläge som just har torpederat ett handelsfartyg. Ett stort antal handelsfartyg sänktes och tusentals sjömän omkom under första världskriget.

Ett konstnärligt fint kort men som visar en skamlig handling, en tysk ubåt som sänker en fransk bark ute på Atlanten. Besättningar som lyckades gå i livbåtarna från de torpederade fartygen fick inte plockas upp och räddas.

Det högra kortet av ett parkort, det vänstra har jag ännu inte hittat, men det föreställer ett segelfartyg som ubåten har torpederat. Det ansågs av de flesta sjömän att det var ett grovt brott av militära fartyg att anfälla segelfartyg.

Denna målning av tornet på en ubåt i ytläge med kaptenen och manskap är förlagan till den affisch som användes i propagandan till insamlingen "U-Boot Spende 1917". Här ser man hur man kunde styra ubåten från tornet.

Avslutar med detta kort som visar den tyska Nord-sjöeskadern, ett vackert kort som är taget från en av Ströwers tavlor. Trots att de flesta av hans motiv är hemska, så var Willy Stöwer en fantastisk konstnär väl värd att samla på.

Posten & Kriget

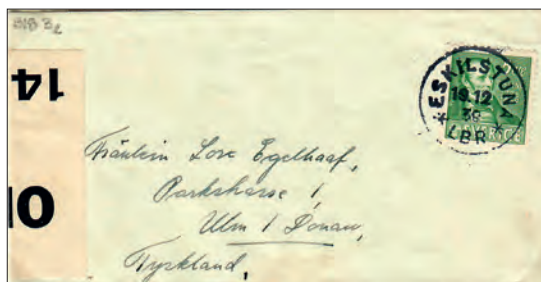
Del 15 – Felsända brev

Nu skall vi titta på några brev som har skickats av misstag till fel land. Det första brevet är ett inrikes brev avsänt från Hamburgsund i Bohuslän den 2 juli 1940 till Bohus Malmön. Avståndet mellan orterna var endast knappt 30 kilometer plus en kort färjefärd. Trots det har detta inrikes brev varit en sväng till Hamburg, där har det blivit censurerat av OKW (Oberkommando der Wehrmacht). Detta kan vi lära om vi undersöker censurremsan lite noggrant, vi kan då upptäcka att bokstaven f finns i censurremsan, f:et berättar att granskningen skett just i Hamburg.

Hur kunde detta ske? För att förstå det som skedde så skall man veta att alla brev till Danmark skulle censureras. Efter den tyska ockupationen av Danmark, den 9 april 1940, stoppades all postutväxling med utlandet. När den kom igång skedde den till en början över Hamburg, där OKW hade ett censurkontor.

Med denna information skall jag försöka att komma med ett förslag till hur ett inrikes brev tog vägen över Hamburg för att komma fram till Bohus Malmön. Jag tror att brevet på något sätt har fastnat baktill på ett annat kuvert, förstuckit sig tror jag det kan heta på tidens posttjänstemannaspråk, ett kuvert som var adresserat till Danmark. Brevet nådde Hamburg och blev öppnat och tillslutet igen med censurremsan. Vägen därifrån är svårare att ha en bestämd uppfattning om. Men visst är det ett spännande inrikes brev!

Nästa försändelse är en trycksak som också är av det ovanliga slaget. Trycksaken är sänd från Eskilstuna den 19 december 1939 till Ulm, Tyskland. Det kan ju mycket väl ha varit en julhälsning. Men försändelsen är censurerad i Liverpool, England! All censurering i England skedde i början av kriget i Liverpool. Inte gick väl posten till Tyskland över England, dessa länder som var i krig med varandra? Nej, förklaringen är sannolikt att trycksaken har felsorterats till den engelska postsäcken, när den skulle hamnat i postsäcken för Tyskland. Jag tror inte att trycksakskuvertet någonsin hamnade i Ulm, men kanske dess innehåll men då i ett nytt kuvert.

Den sista försändelsen vi skall titta på är till skillnad från de två tidigare självförklarande, i varje fall delvis. Det är ett inrikes brev som har sänts till sergeant Norlin med adress Fältpost 61 210. Fp 61 210 var adressen till ett Lokalförsvarsförband L6, Luftförsvar/stab, försvarsområde Malmöhus.

Av misstag så har brevet i Sverige lagts i en postsäck för post till Finland. I Finland har kuvertet öppnats och brevet blivit censurerat och därefter tillslutet med en finsk censurremsa och kuvertet har fått ett avtryck av en finsk censurstämpel. Väl i Finland har den finska postpersonalen trots att brevet skulle till den tyska fältposten, inte speciellt konstigt att man trodde så! Dels hade tyskarna också femsiffriga fältpostnummer och 1942 fanns det många tyska trupper i Finland för att tillsammans med finska trupper strida mot Sovjetunionen.

Kuvertet fick ett rött finskt stämpelavtryck: FELD-POST F, detta är dirigeringsstämpel då finska posten ville få brevet överfört från den ordinarie finska posthanteringen till den tyska fältposten. När brevet nådde den tyska fältposten upptäcktes misstaget. Någon har där med blyerts skrivit: nicht deutsche Feldpost.

Det finns också en anteckning i blyerts: Deutschland under den röda stämpeln, som jag inte kan förklara. Fler blyertsanteckningar finns på kuvertet: retour Stholm och under denna anteckning ytterligare en: Sthm 55. Allt detta hände ett brev år 1944 som skulle till sergeant Norlin på en fältpostadress.

Nästa avsnitt kommer att handla om båtbrev.

Kjell Nilson
SSPD, FRPSL

Mimir

Vi har frimärken från nästan alla **LÄNDER / MOTIV** i lager, ca 220 000 olika! Priser ca 20-40% av katalogvärdet.

Dessutom finns begagnade tillbehör (t.ex. jättestora Schaubekalbum från många olika länder) och kataloger (t.ex. Michel olika områden både Europa och utomeuropa) till låga priser.

För dig MED dator och internet

Välkommen till vår sajt för frimärken, och till **Sveriges största utbud**, www.mimir.se!

Välj och vraka bland alla frimärken, sök fram ur vårt lager JUST det du samlar på!

För dig UTAN dator och internet

Välkommen att sända brev eller ringa till oss. Meddela ditt samlingsområde, så tar vi fram en **Personlig Prislista**. Vi sänder den per post till dig.

Mimir HB
Svartensgatan 6 NB
116 20 Stockholm

Tfn 08 - 38 13 23 Fax 08 - 643 22 38

stamps@mimir.se
www.mimir.se

Associerad med
AB Philea

Nya frimärksutgåvor från Norden

Perioden 2 september – 6 oktober

Finland 8 september

Finländska konstklassiker

Åtta frimärken i valören inrikes fixvärdemärken. Design: Ilkka Kärkkäinen. Tryck: 5/1 offset hos Joh. Enschedé Security Printing. Upplaga: Tio miljoner märken.

Postens konstpris 2021 – Alma Jantunen

Två frimärken i valören inrikes fixvärdemärken. Utges i ark om tio märken. Design: Paula Salviander. Tryck: 6/1 offset hos Joh. Enschedé Security Printing. Upplaga: En miljon märken.

Gröna gärningar i vardagen

Six frimärken i valören inrikes fixvärdemärken. Utges i häfte. Design: Anssi Kähärä. Tryck: 5/5 offset hos Joh. Enschedé Security Printing. Upplaga: 100 000 häften.

Finland forts.

Höstens skimmer

Fem frimärken i valören inrikes fixvärdemärken. Utges i miniatyrark om fem märken. Design: Jukka Risikko. Tryck: 5/1 offset hos Joh. Enschedé Security Printing. Upplaga: 150 000 miniatyrark.

Danmark 16 september

Vardagens hjältar

Fem märken i valören 11 kronor. Utges i häfte om tio märken med fem motiv. Fotoförlaga: Dan Møller. Konstnär: Thomas Thorhauge. Design: Ella Clausen. Tryck: Offset hos Cartor Security Printing.

Grönland 17 september

H.M. Drottning Margrethe II

Ettärke i valören 28 kronor. Utges i ark om tio märken. Konstnär och gravör: Martin Mörck. Fotoförlaga: Steen Broogard. Tryck: Lasergravyr och offset. G 704.

Grönland forts.

Film på Grönland II

Två märken i valören 3 och 25 kronor. Utges i ark om tio märken. Typografi: Cartor Security Printing. Tryck: Offset. G 705–706.

Grönländska spökhistorier II

Två märken i valören 0,50 och 33,50 kronor. Utges i ark om tio märken. Konstnärer: Maja-Lisa Kehlet och Jonathan Brusch. Typografi: Cartor Security Printing. Tryck: Offset. G 707–708.

Arktiska rådet 25 år

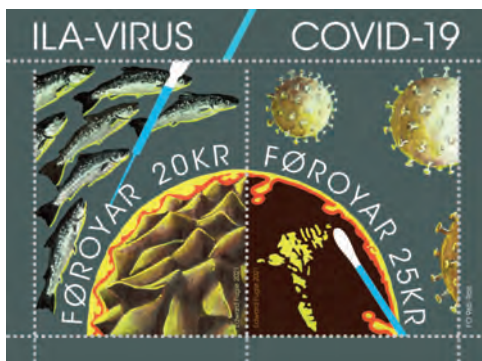
Ett märke i valören 25 kronor. Utges i ark om tio märken. Konstnär: Lisbeth Karline Poulsen. Typografi: Cartor Security Printing. Tryck: Offset. G 710.

Färöarna 20 september

Covid-19 på Färöarna

Två märken i valören 20 och 25 kronor. Konstnär: Edward Fuglø. Tryck: Offset. FO 965–966.

Mässhakar III: Biskupskåpor

Två märken i valören 17 och 27 kronor. Tryck: Offset hos Cartor Security Printing. FO 969–970.

Färöarna forts.

Ingálvur av Reyni

Två märken i valören 17 och 39 kronor. Konstnär: Ingálvur av Reyni. Tryck: Offset. FO 967–969.

Norge 2 oktober

Forskning, innovation, teknologi

Två märken i valören 18 kronor samt ett märke i valören 45 kronor. Utges i häfte om tio märken med fem av vardera motiv samt i ett miniatyrark med ett motiv. Design: Enzo Finger. Tryck: Offset. Upplaga: 305 000 av vardera märket samt 65 000 ark. Motiven på utgåvorna var inte tillgängliga vid pressläggningen. NK 2057–2059.

Mopeder och motorcyklar

Fyra märken i valören 18 kronor. Utges i rullar om 100 märken med fyra av vardera motiv. Design: Erland Dilling. Tryck: Offset. Upplaga: 550 000 av vardera märket. Motiven på utgåvan var inte tillgängliga vid pressläggningen. NK 2060–2063.

Det kommer inga frimärksnyheter från Sverige, Island eller Åland under den aktuella perioden.

Välkommen som arrangör av Frimärkets Dag

Den 13 november är det dags för Frimärkets Dag. Huvudtemat i år är Friluftsliv i vintertid.

Postnord ger den 11 november ut två nya frimärksutgåvor, varav den ena har huvudtemat ”Ut och njut”. Den andra är årets julfrimärken.

Alla föreningar inom SFF och Sfu som vill medverka måste snarast och senast fredagen den 17 september anmäla sig.

Anmälningssblankett och information finns på vår hemsida: www.sff.nu/fd2021. Vid frågor, kontakta kansliet: kansli@sff.nu eller per telefon: 073-203 02 00 (måndag till torsdag 09.00–11.00).

Välkommen till en aktivitet för att stärka din förening och även få fler medlemmar till SFF/Sfu. Arrangemanget genomförs med stöd av Postnord.

Internationell auktion 30 september - 2 oktober

Höjdpunkter:

90 år av samlande!

Warren Grosjeans Sverige, Danmark, Norge, Finland

Folkrepubliken Kina, separat katalog

(Se tidningens baksida)

Stora landsamlingar och partier!

AuctionHouse international

Postiljonen

We value your collection

Fantastiskt utbud av nordiska och internationella rariteter

Besök vår hemsida för webbkatalog och fler detaljer:
www.postiljonen.com

Huvudpartner till:

Postiljonen AB • Box 537 • 201 25 Malmö • Sweden
Tel. 040-25 88 50 • Fax. 040-25 88 59
stampauctions@postiljonen.se • www.postiljonen.com

All världens frimärksländer

Zambia

Liksom övriga Afrika har nuvarande Zambia en mycket lång och spännande historia men eftersom detta är en tidskrift för frimärkssamlare börjar vi i slutet av 1880-talet då British South Africa Company grundades för att bedriva gruvdrift i det som med tiden blev känt som Rhodesia. En av de drivande personerna bakom detta företag var Sir Cecil Rhodes (1853–1902) som ju med tiden fick ge namn åt den nya kolonin.

År 1892 kom de första frimärkena för de territorier som då kontrollerades av bolaget. Här blir det mycket tydligt att kolonialismen endast gick ut på att tjäna så mycket pengar som möjligt. Någon större hänsyn till lokalbefolkningen tog man naturligtvis inte. På senare tid har många omvärderat Sir Cecil Rhodes och hans roll i södra Afrika. Man har pekat på hans rasistiska människosyn som han säkert delade med många andra i dåtidens Europa.

År 1909 började namnet Rhodesia dyka upp på frimärkena som fortfarande gavs ut av British South Africa Company.

1924 blev de norra och östra delarna en separat kronkoloni som fick namnet Nordrhodesia (Northern Rhodesia på engelska).

Nya frimärken kom 1925. De visar ett porträtt av den brittiske monarken omgiven av en giraff och ett par elefanter.

Detta frimärksmotiv kom sedan att dominera Nordrhodesias frimärksutgivning under de kommande åren.

År 1953 slog de brittiska kolonialmyndigheterna samman Nord- och Sydrhodesia med Nyasaland till en federation. I Nordrhodesia var många människor starkt emot denna sammanslagning. De fruktade att de nordliga landsdelarna inte skulle få den uppmärksamhet och de investeringar som krävdes för att förbättra människornas dagliga liv.

År 1964 blev landet en självständig nation och namnet Nordrhodesia byttes ut mot Zambia. Under perioden 1972–1991 var Zambia en enpartistat som trots bristen på demokrati kunde uppvisa fortsatt utveckling om än i långsam takt. Numera är det politiska systemet betydligt mera demokratiskt med regelbundna val.

Väldigt många zambier försörjer sig på jordbruk där majs och tobak är de riktigt stora produkterna. Rent ekonomiskt spelar dock jordbruket inte någon större roll utan de stora inkomsterna kommer från landets gruvindustri. Zambia har stora mineralförekomster men det är exporten av koppar som har störst ekonomiskt värde. Tyvärr varierar priset på koppar kraftigt på världsmarknaden, vilket periodvis har skapat stora problem för Zambias finansminister. Landet har också rik tillgång på vatten, vilket naturligtvis är en viktig resurs.

Liksom i många andra länder i södra Afrika är HIV/AIDS ett mycket stort problem även i Zambia.

Turistindustrin har fått allt större betydelse och här har Zambia mycket att erbjuda för den som söker spännande djur- och naturupplevelser. På gränsen till Zimbabwe i söder ligger de mäktiga Victoriafallen som administreras gemensamt av de två länderna. Men Zambia har många andra imponerande vattenfall.

Tiden som brittisk koloni har naturligtvis påverkat landet på många sätt. Befolkningen är i stor utsträckning kristen även om traditionella afrikanska trosuppfattningar fortfarande har stor betydelse.

Engelska är nationellt språk i Zambia vilket kanske inte är förvånande med tanke på att landet dessutom har 30 olika lokala språk.

Zambia har en rik fauna och landet har under årens lopp gett ut många frimärken som speglar djurlivet.

När Zambia blev självständigt år 1964 fortsatte man att använda pundet som valuta men det upphörde 1968 med införandet av en ny nationell valuta som har namnet kwacha. En kwacha kan delas i 100 ngwee.

Sedan självständigheten 1964 har Zambia gett ut cirka 1 800 frimärken. På senare år har antalet nya frimärken varit obetydligt och ofta har det handlat om äldre frimärken som fått nya valörer genom påtryck. Vad jag kan bedöma finns det år då inga nya frimärken har getts ut.

Nedan anger jag en adress till Zambias filatelitjänst men här måste jag komma med en varning. När jag kollar Zamposts hemsida finner jag inga referenser till någon filateliavdelning utan enbart till andra tjänster som hur man på ett enkelt sätt kan betala sin vägs katt.

När jag sedan loggade in på en större internationell auktionssajt för att få en uppfattning om Zambias frimärksutgivning under de senaste åren var resultatet nedslående. Jag hittade tre provisoriska frimärken år 2019 och i övrigt nästan inget de senaste åren. Uppenbarligen är frimärksutgivning inte längre någon direkt lönsam verksamhet för Zampost, landets postverk.

Liksom överallt i världen spelar numera mobiltelefonen en mycket stor roll för människors kontaktbehov och just detta tycks vara fallet även i Zambia.

Det finns naturligtvis undantag men på det hela taget har Zambias frimärksutgivning avspeglat det egna landet på en mängd olika sätt. Det kan också vara intressant att följa landets utveckling från 1892 fram till våra dagar med hjälp av frimärken utgivna under de olika koloniala epokerna.

Christer Brunström

Faktaupplysningar

Statsskick: republik
 Befolkning: 17 miljoner
 Språk: engelska
 Huvudstad: Lusaka
 Valuta: zambisk kwacha = 100 ngwee (ca SEK 0.44)
 Filateliservice: Zampost, Philatelic Bureau, PO Box 71857, Ndola, Zambia

Skrivkonstens historia

– Indusskriften

Att kunna dechiffrera ett sedan länge utdött språk kan jämföras med spännande detektivarbete, mödosam, envis forskning som i bästa fall leder till resultat men långtifrån alltid.

Det är ju så att de egyptiska hieroglyfernas hemligheter avslöjades av Jean-Francois Champollion, när han 1822 offentliggjorde sina forskningsresultat. Redan som ung hade underbarnet Chamollion bestämt sig för att lösa gåtan. En av hans lärare hade deltagit i Napoleons militärexpedition till Egypten och berättat om de gåtfulla hieroglyferna. Här kom den påträffade, trespråkiga Rosettastenen att spela en viktig och avgörande roll.

Linear-B skriften, som uppfanns på ön Kreta under senare hälften av den minoiska civilisationen, i bruk mellan 1800 och 1300 f.Kr., löstes av engelsmannen M.Ventris år 1953. Som han antog visade sig språket vara en tidig arkaisk form av grekiska. En ren stavelseskrift, där de regelbundet återkommande ordändelserna skapade ett bestämt mönster. Stavelseskrift (syllabar) innebär att ett tecken (bokstav) står för en stavelse i motsats till ett alfabet där en bokstav står för ett ljud, vokal eller konsonant (finns dock avvikelser).

Däremot är Linear-A skriften, också från Kreta, föregångaren och äldre än B versionen (cirka 2000-1400 f. Kr) fortfarande olöst, trots otaliga försök. Här tror man att det bakomliggande språket inte är grekiska utan möjligen minoiska, ett språk man har väldigt lite kunskap om.

På Kreta fanns ytterligare en skrift, något äldre än linearskrifterna, den så kallade kretenska hieroglyfskriften, piktografisk, möjligen tillkommen av egyptisk påverkan. Inte heller den är avkodad än så länge.

En skrift som hittills trotsat alla försök till dechiffriering är den så kallade indusskriften. Den kom till i den kultur som utvecklades i Indusdalen, nuvarande Pakistan med närområden. Denna högtstående civilisation, spridd på en yta stor som en fjärdedel av Europa, existerade från cirka 2500-1800 f.Kr. Ruinerna efter två stora städer Harappa och Moenjodaro grävdes fram på 1920-talet. Rutformiga gatunät med avloppssystem tyder på en, för sin tid, mycket avancerad stadsbebyggelse fullt jämförbart med dem i det samtida Mesopotamien och Egypten.

Tre utdöda skriftspråk; indusskrift, kilskrift och egyptiska hieroglyfer samt ett som fortfarande används, kinesiska (bilden är beskuren).

Det odechiffrerade skriftsystemet hade arkeologerna känt till sedan 1870-talet. Vid den här tidiga perioden i människans historia var skrivkonsten känd endast i Kina, Mesopotamien (kilskrift) och Egypten (hieroglyfer).

Med stor sannolikhet har alltså även indusfolket upfunnit skrivkonsten utan yttre påverkan. De kända inskrifterna uppgår till cirka 3500 och består av närapå 400 olika tecken. De förekommer oftast på

stensigill, krukor, koppartavlor, bronsredskap, terrakottaförseglingar och käppar av ben och elfenben och har hittats på gatorna och i husen i städerna. De förekommer inte på väggar, gravar eller statyer. Inskrifterna är gåtfullt korta, i genomsnitt fyra tecken i rad, längst texten innehåller 20 tecken. Vissa av bilderna på sigill är lättfattliga, människolika, andra är mer förbryllande, kanske mytologiska. Djurmotiv förekommer ofta, både verkliga och överkliga, som illustration till de korta texterna.

Induscivilisationen gick under kring 1800 f.Kr. Därmed försvann skriften och förmodligen också språket som det skrevs på. Man antar att det var den indoeuropeiska invasionen från norr som svepte ner över Indien och orsakade undergången. I större delen av dagens Indien talas indoeuropeiska språk utom i södra delen där den dravidiska språkfamiljen dominerar. Historikerna tror att dravidiskan var utbredd över hela Indien före indoeuropeernas invasion.

Det finns kvar ännu idag dravidiska språköar i norr, troligen resterna av ett tidigare sammanhängande dravidiskt språkområde nu undanträngt till södra Indien. Därför tror forskarna att språket bakom

indusskriften bör sökas bland de dravidiska språken, vilket man också har gjort dock hittills utan något resultat.

Utmaningarna är enorma. Osäkerhet om språket, även om det var dravidiskt måste det ha sett helt annorlunda ut jämfört med dagens tamil eller telugu som är de två största språken i familjen. Äldsta skriftliga källan för tamil är från 200-talet f.Kr. Ett annat problem är att man inte vet vilken kategori av skrifter de cirka 400 olika industecknen tillhör. De kan knappast vara fonetiska eftersom inget språk kan ha så många olika ljud. Möjligen en sorts stavelseskrift, eller kanske piktografisk (logografisk) skrift, där varje tecken står för ett ord, som kinesiska. Det kunde också vara en blandform av dessa alternativ. Datorsimulering av tecknens regelbundenhet har ej gett resultat. Som synes är frågorna många och lär bli obesvarade under överskådlig tid.

Kalman Papp
Osby

Fotnot: För fler illustrationer se netex.se: ”History of Writing”; sidorna 10–17 Egypten, sidan 5 linear A–B, sidorna 18–19 Indus Valley.

Ny onlinebutik med tusentals objekt till fasta priser utan provision

www.philea.se/shop   webshop@philea.se

Svensk post-filateli

År 1975 till cirka 2002. Del 5 – Brevtjänster

Det var aldrig Postens avsikt att avgiften för vanliga brev skulle frankeras med PKM-kontrolltryck. Breven skulle frimärkas och läggas på lådan. Det var rationellt och bra. Men efterhand som PKM vidareutvecklades kom även en del brevtjänster att hanteras i systemet.

I PKM användes en allmän kod för avgifter, kod 4. I handboken kan man läsa ”följande handlingar får tas in på denna kod”: adresskort för inrikes paket och utrikes paket samt returpaket, adressändring inrikes tidning, avi hemtagningspaket från utlandet (expeditionsavgift), begäran om lagring av post, eftersändningsblanketter, avi lösenförsändelse, eftertaxeringskort samt meddelande om otillräckligt frankerad post. Samtliga dessa tjänster skulle kvitteras med frimärken. Nu kunde de även betalas kontant i PKM. De fem sist uppräknade tjänsterna betraktar jag som *brevtjänster*. Jag inleder detta avsnitt med dessa.

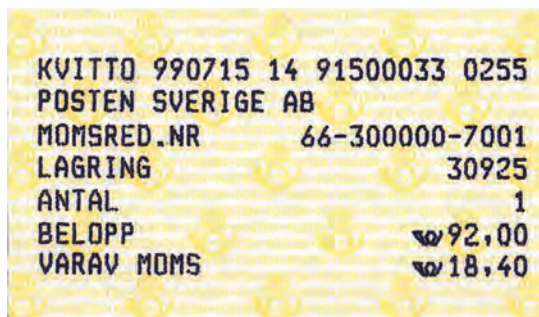
Begäran om lagring och eftersändning av post
Posten har alltid haft en generös syn på eftersändning av post. Öppnade försändelser som har levererats i en adressats brevlåda (även felsända) kan eftersändas utan extra porto eller avgift. Det räcker att skriva *eftersändes* och en ny adress och lägga brevet på lådan. Men om brevet skall eftersändas utrikes, måste det frankeras med fyllnadporto för skillnaden mellan inrikes och utrikes brevporto. Förr uppmanades postkunderna till och med att om möjligt ordna sammareftersändning ”genom någon hemmavarande eller någon bekant som ser till Er bostad”. Numera äger Postnord och Citymail ett gemensamt bolag, Svensk Adressändring AB, som erbjuder tjänster som *Pausa posten* och *Eftersändning*. Tjänsterna bokas och betalas över nätet.

Förr gick man in på sitt postkontor och fyllde i en blankett med begäran om dessa tjänster. Betalning för tjänsten frimärktes och stämplades. Man kunde också fylla i blanketten, frimärka med avgiften och sända blanketten till sitt postkontor. Den som reste bort kunde begära att Posten eftersände eller lagrade adressatens ankommande post. Begäran kunde avse olika lång tid. Eftersändningen kunde även gälla *definitiv*. Eftersändningen bevakades under sex månader, vilket kunde förlängas mot extra avgift.

Så länge posten sorterades manuellt på brevbärarexpeditionen, placerades de rosa korten i respektive

fack för bevakning. Efter bevakningstidens slut kunde korten slängas. Frimärkta kort med högvalörer finns det gott om, utsmusslade till samlare. Men kort som hade betalats kontant och kvitterats med PKM-kontrollskrift hamnade i papperskorgen. De är i dag verkliga sällsyntheter.

Till sällsyntheterna måste man också räkna bevarade PKM-kvitton som dokumenterar dessa tjänster. Kvittona berättar vad tjänsten kostade vid en given tidpunkt och hur de bokfördes av Posten. Tjänsten registrerades som *konterade inbetalningar*, kod 14. Lagring hade kod 30925, tidsbegränsad eftersändning konto 30923 och definitiv eftersändning hade konto 30921.

Lagring av post kostade 92 kronor 1999 (bilden är beskuren).

Begäran om tillfällig eftersändning, Bl 2050.07 (jan78) del 2, fram- och baksida. Kassastämpeln är snygg, men i princip överflödig. PKM-kontrollskriften visar att avgiften 15,00 har betalats och registrerats på kod 04, 81.03.27, på P-nr 2948, Västra Frölunda 8.

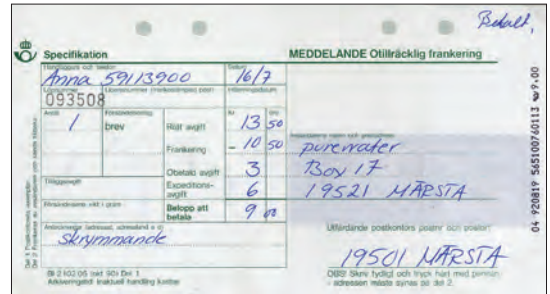

Ett ofrankerat julkort från Sandviken 18/12 1990 har åsatts lösenetikett för 7,30. Det motsvarade ett julpostmärke plus avgift 5 kronor. Mitt i julbrådskan har kortet hamnat i vänteläge för adressundersökning och efiersänts först den 15 januari. Den 20/2, 1991 har det lösts kontant (kod 04) på P-nr 1188 = Helsingborg 8. Lösen kvitterades med PKM-kontrollskrift till höger på försändelsen, och kunden klistrade sitt PKM-kvitto på motsatta sidan. (Bara kvittodelen för lösentransaktionen fick plats. Reklamdelen och uträkningsdelen skildes av i perforeringen.) Detta är det enda exempel jag känner till av lösen med PKM-kontrollskrift direkt på en brevframsändelse. Kort kunde sättas i skrivaren. Kuvert var svårare. Kortet är korrekt taxerat. Vid denna tid var porto för inrikes brev 2,50 (2/1 1990 – 31/12 1991). Men i juletid räckte det med ett julpostmärke för 2,30 plus avgift 5,00 lika med 7,30. Denna kombination var bara möjlig under 35 dagar: 27/11 – 31/12 1990.

Meddelande otillräcklig frankering

Otillräckligt frankerade försändelser från känd avsändare kunde vidarebefordras till adressaten utan att lösenbeläggas, men med markeringen eftertaxerad, för att inte lösenbeläggas i senare led. Avsändaren fick då ett *Meddelande om otillräcklig frankering*, med specifikation av felande belopp och en expeditionsavgift. På meddelandets baksida skrev Posten: "Vi har skickat Er post vidare trots att vi inte har fått full betalning för vårt uppdrag. Vi ber att Ni frankerar det här kortet med det belopp som anges i specifikationen. Det går bra att sända kortet till oss utan kuvert." I likhet med Lösen kunde eftertaxeringen betalas kontant i kassa. Även dessa dokument är mera sällsynta med PKM-kontrolltryck än de med frimärken. Arkiveringstiden för betalade meddelanden var 1 år.

För avisering av otillräcklig frankering fanns en blankettsats Bl 2102.05. Del 2 sändes till avsändaren. Del 1 var postkontorets bevakningsexemplar. Inaktuell handling skulle kastas.

Den 19/12 1992 kom en kund in till Märsta 1 för att betala nio kronor. Kunden hade glömt ta med meddelandekortet. Då kvitterades beloppet på bevakningsexemplaret. "Försyndelsen" var att brevet var skrymmande. Den kostade felande porto tre kronor plus avgift sex kronor. Inaktuell handling skulle kastas. Kvitterade bevakningsexemplar med PKM-kontrollskrift är mycket sällsynta.

Den 26/3 1992 lämnades 238 frankerade brev över disk till Märsta 1. Senare kontrollvägning visade att alla vägde tre gram för mycket. Det kostade 595 kronor i tilläggsfrankering, men bara sex kronor expeditionsavgift. Blanketten räckte inte till för detta, trots $36 \times 2,50 = 90$ kronor på baksidan. 351 kronor betalades kontant i PKM på P-nr 5651 = Märsta 1. En trevlig och ovanlig blandfrankering.

Rekommenderade brev

I mitt material hittar jag inga spår efter Rek dokumenterade i PKM förrän en bit in på 1990-talet. Det var inte heller påtänkt i handboken 1975.

I *Aktuellt om Posthistoria nr 15, SSPD 2020*, skriver Lars Wester: "Fram till den 2/4 1991 gällde för rek ett fast tilläggsbelopp. Då infördes ESS-brev REK med bara en viktclass som var 1 kg. Det första portot var 40 kr." Brevförsändelser med ESS i namnet skulle avlösa varandra under resterande 1990-talet, med funktioner som: Brev, Rek, Värde och Kurir.

Här är inte plats att reda ut allt detta. Det tycks dock att Rek och ESS i samtliga fall har frankerats med frimärken. Fram till början av 1990-talet tycks avsändaren bara ha fått ett klassiskt inlämningskvitto. Se överst på nästa sida.

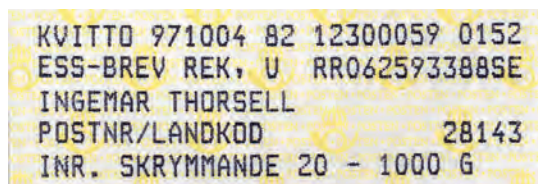

Uppsala City den 26/1 1988, inlämningskvitto av den gamla sorten med åsatt PKM-kvitto med kod 05, som motsvarar köpet av frimärken för tjänsten: inrikes brev 2,10 plus rekavgift 11,00 = 13,10. Inlämningsnumret var 4512. Det numret och postnummer 75101 Uppsala 1 var tryckta på rek-etiketten som sattes på brevet. Det korresponderade med postkontorets inlämningsjournal. Ingenting av detta registrerades i PKM-systemet.

Först när den nya rek-etiketten infördes – med streckkoder och utan koppling till visst postkontor – ändrades utfärdandet av inlämningsbevisen för Rek. Nu skrevs de ut som PKM-kvittor. Frankerade inlämningar registrerades med koden 82, ofrankerade kod 11. Men den som studerar nedanstående bild ser att det är något lurigt med inlämningskvittot för det frankerade brevet. Brevet är stämplat på blockets utgivningsdag. Det är korrekt frankerat för ett Rek upp till 20 gram; 35 kronor eller sju inrikes Brev.

Inlämnaren, som ville skapa något ”extra filatelistiskt”, tubbade postkassören att skriva in en nonsens-text på kvittots femte rad. Spannet 20 till 1000 gram omfattade fyra vikt-klasser, upp till 100, 250, 500 och 1000 gram. Ett C6-kuvert kan inte heller fyllas för att bli skrymmande! Små detaljer avslöjar ”fuskaren” Bortsett från det, är det med brevet sammanhängande kvittot (det enda sammanhängande jag sett) en fin illustration av kopplingen Rek-etikett och inlämningskvitto.

Kvitto för frankerat inrikes Rek. Raden om skrymmande 20–1000 gram är rent nonsens, skrivet med frättext som inte påverkade systemet (beskuren bild).

Korrekt frankerat Rek upp till 20 gram. Stämplat på blockets utgivningsdag den 4/10 1997.

I den moderna posthanteringen används många streckkoder. Nu kan Rek-etiketternas nummer läsas med en skanner: RR nio siffror och SE. Det blir försändelsens identitet i systemet. Adressatens namn och adress måste skrivas in manuellt. För utrikes anges landskoden, till exempel GB för Storbritannien. Med det var en frankerad Rek-försändelse färdighanterad.

För inrikes angavs postnummer. Avsändarens namn och adress var oväsentlig. Den fick han hålla reda på själv, utifall det blev aktuellt med reklamation.

Adresslandet styrde uträkningen av portot. Under PKM:s brukningstid varierande och ändrades portot ofta för Norden/Baltikum, övriga Europa och övriga världen. EU var momsbelagt, icke EU var momsfritt.

Jag har inte lyckats verifiera arbetsgången i PKM vid taxeringen av ofrankerade Rek. Hittar inga instruktioner och ingen postis jag frågat minns. Tacksam för kontakt från dig som vet.

Kvitto för frankerat utrikes Rek med landskod GB, Storbritannien. Great Britain. Inlämnat 02.02.19 på P-nr 5413 = Järfälla 4 (beskuren bild).

KVITTO 990104 11 69400034 0173
 POSTEN SVERIGE AB
 MOMSRED.NR 01-556451-4148
 ESS-BREV REK UTRIKES REK
 RR430017822SE
 MILITARY POSTAL HISTORY SOCIET
 TREASURER
 PD.BOX32 CYPRESS
 POSTNR/LANDKOD *US TX*
 PRIS 19 G
 VARAV MOMS *53,00*
 IN **** IN *53,00*

Kvitto för ett ofrankerat Rek inlämnat 99.01.04 som måste taxeras. När adressen var registrerad behövdes bara vikten för att PKM skulle kunna räkna ut korrekt pris. 53 kronor gällde under tiden 1/3 1997 till 31/12 2001, förstaklassbrev upp till 20 gram porto 8 kronor plus rektillägg 45 kronor = 53. Exemplet visar en felaktigt ingiven landskod, manuellt ändrad till korrekt US. TX står för Texas, som bara skulle användas för adresser/sortering inom USA (bilden är beskuren).

KVITTO 980421 11 91500041 0188
 POSTEN SVERIGE AB
 MOMSRED.NR 01-556451-4148
 ESS-BREV REK UT RR37355445SE
 STAFFAN FERDEN
 POSTNR/LANDKOD 90327
 INR SKRYMMANDE 1001 - 2000 G
 PRIS 1345 G
 VARAV MOMS *100,00*
 IN **** IN *20,00*

Även för detta ofrankerade inrikes rek (inlämnat 98.04.21 på P-nr 9150 = Gällivare, till postnummer 90327 Umeå) räknade PKM lätt ut rätt porto. Postnumret indikerade Sverige. Vägen gav 1345 gram. Portot för 1000–1500 gram kostade 80 kronor. "Tilläggs tjänsten" skrymmande måste ges in separat. Tillägget för inrikes skrymmande 1001–2000 gram var 20 kronor. Summa 100 kronor. (Skrymmande upp till 1 kg kostade bara tio kronor.)

Mottagningsbevis

Följande exempel visar hur förmånligt ett ESS-brev REK kunde vara. Mottagningsbevis och personlig kvittering kostade inget extra för den tjänsten. Ett brev 99.05.31 från P-nr 5677 = Stockholm Arlanda, till kinesiska ambassaden i Stockholm vägde 97 gram. Priset upp till 100 gram var 40 kronor. Försändelsen betalades kontant och avsändaren fick ett PKM-kvitto i handen. Kvittot avsåg även ett köp av frimärke för 40 kronor, vilket var avsett för annat ändamål.

KVITTO 990531 05 56770019 0055
 POSTEN SVERIGE AB
 MOMSRED.NR 66-300000-7001
 FRIMÄRKEN
 FRIMÄRKE *40,00*
 VARAV MOMS *8,00*

KVITTO 990531 11 56770019 0056
 POSTEN SVERIGE AB
 MOMSRED.NR 66-300000-7001
 ESS-BREV REK UTRIKES REK
 RR443061555SE
 KINESISKA FOLKREPUBLICENS
 AMBASSAD
 LIDOV 8
 POSTNR/LANDKOD 11525
 INR MOTTAGNINGSBEVIS
 PRIS 97 G
 VARAV MOMS *40,00*
 INR MOTTAGNINGSBEVIS *8,00*

Inlämningskvitto för ESS-brev Rek med mottagningsbevis, inlämnat 99.05.31 på P-nr 5677 = Stockholm Arlanda (bilden är beskuren).

		MOTTAGNINGSBEVIS - Inrikes Inlämningskvittot 99 05 26	
Adressat (Fyll i av avsändaren) <i>Kinesiska Folkrepubliken Ambassad Kungälv</i>		Adressatens adress (Fyll i av mottagaren) <i>Lidov 8 115 25 STOCKHOLM</i>	
Om försändelsen inte får lämnas ut mot full betalning, var god meddela oss ett kallelse.		För kvittot enbart av adressaten personligen. Försändelsen får inget annat innehåll.	
Företagsnamn <i>Jan Jany</i>		Utsändningsort och datum <i>21 05 99</i>	
Postens anmärkningar		Utsändningsort och datum	

Mottagningsbevis kvitterat av Kinesiska Folkrepublikens ambassad i Stockholm.

Brevpostförskott

Frankerade brevpostförskott med redovisning till postgiro – kuvert med åsatta PKM-kvitton – är inte ovanliga på samlarhänder, ofta vackert frimärkta från auktionsföretag. Själva försändelsen saknar spår av PKM. Postförskott för redovisning med postanvisning är mindre vanliga. Är de ”frankerade” med PS, som exemplet nedan, kan man försiktigt tala om sällsynheter.

Av notering på detta brev, stämplat OSBY 07.01.81, kan man se att det skulle betalas över Postgirot, vilket bekräftas av PKM-kvittot. Koden 02 visar att det åtföljdes av ett ej maskinläsbart inbetalningskort. Brevet är taxerat enligt taxan 16/6 1980-31/5 1981, brevporto 3 kronor för 20–100 gram och postförskott 4,30, totalt 7,30. Då avsändaren hade betalat hela avgiften, behövde brevets adressat inte betala någon avgift för postgiroinbetalningen.

Brevet från postkontoret i Lycksele den 7 mars 1983 är ett PS med postförskott för redovisning med postanvisning. Adressaten kvitterade brevet den 10 mars på P-nr 9556 = Fjugesta och betalade begärda 28 kronor. Den handskrivna texten på PKM-kvittot är postal. I kapitlet om betalningstjänster har jag förklarat varför PKM-kvittot för en inbetalning med postanvisning måste kompletteras med mottagarens namn. Tjänsten var så ovanlig att systemet inte belastades med program- och minneskapacitet för detta (bilden är beskuren).

Avslutningsvis vill jag åter tacka för uppskattande kommentarer från läsarna och för bidrag och kunskap till fortsättningen av denna artikelserie. Jag ser fram emot nya kommentarer och påpekanden och inte minst kompletteringar på sådant jag missat eller material jag ännu inte har hittat. Post-filateli är ett hittills obearbetat samlingsområde.

Giselher Naglitsch
giselher.naglitsch@gmail.com

Stamps in Svedala – höstens första mässa

Stamps in Svedala är tillbaka och kommer att arrangeras den 11 september i Aggarpshallen i Svedala.

– Nu har restriktionerna lättats och vi har därför bestämt att köra mässan den 11 september, meddelar Andreas Björck, pr-ansvarig i föreningen Svedala Unga Frimärkssamlare, och fortsätter:

– Vi kommer att planera för att minska eventuell smittspridning genom att placera ut handlarna med stort mellanrum, se till att det inte blir trängsel i lokalen, ställa fram handdesinfektion med mera med mera.

Ytterligare information finns på www.sufs.se/sis

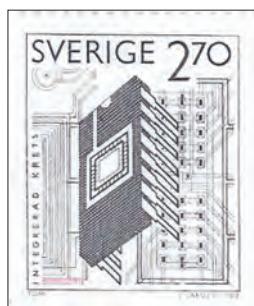

Datorfilateli

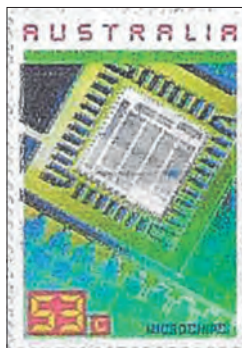
Den här artikeln behandlar datavetenskap, datorer och Internet ur ett filatelistiskt perspektiv. Det kan vara användbart för dig som väljer att sätta ihop en temasamling för att beskriva den tekniska och sociala utvecklingen.

Det tar oss från de första matematikerna – John Napier (1550–1617), Wilhelm Schickart (1592–1635), Blaise Pascal (1623–1662) och Gottfried Wilhelm Leibnitz (1646–1716) – till statistiker som Charles Babbage (1792–1871), som skapade den första beräkningsmaskinen med hjälp av stanskort, George Boole som uppfann boolesk algebra 1848 och ingenjör Hermann Hollerith som uppfann en eldriven stanskorträknare. Han grundade i USA 1896 företaget Tabulating Machine Company, ett av de företag som senare slogs samman till det som kom att bli IBM.

Facitnr. 1303 från 1984 visar en integrerad krets.

cal. 1981 marknadsförde IBM-företaget sin första mikro dator, som den kallade Personal Computer (PC). Miljontals datorer såldes därefter i världen av flera tillverkare.

Integrerade kretsar i en mikro dator. Frimärken från Australien och Ungern.

Specialkuvert från IBM:s europeiska konvent som hölls i Sresa, Italien, 1958.

Block från Ungern i samband med World Science Forum.

Från Bletchley Park till PC

Det verkliga genombrottet inom datortekniken gjordes under andra världskriget, under vilket vetenskapsmännen inledde sitt forskningsarbete. Bland dem är engelsmannen Alan Turing, som arbetade från 1940 till 1945 vid Top Secret Allied Decryption Center i Bletchley Park i England, vida känd. Det var han som lyckades knäcka (och därmed läsa) de meddelanden som kodats av den berömda Enigma-maskinen som gjorts av tyskarna. För många forskare anses Alan Turing vara den sanna "datavetenskapens fader".

1948 startades den första stordatorn, den vägde 30 ton. Från 1950-talet utvecklades flera programmeringsspråk: Fortran (1954), Cobol (1960) och Pas-

Datoranvändning i filatelin

I och med persondatorernas intåg på 1980-talet började datakunniga samlare använda sig av dem. Den första filatelistiska applikationen, från 1985, är "samlingshantering" för den första PC IBM XT / AT och Amiga Commodore 64 och Commodore 1. Ett datahanteringsprogram gjorde det möjligt att registrera alla frimärken som utgivits av ett land, värdet på vart och ett av dem och att ange vilka man hade och vilka som saknades.

På Internet dök fem appar upp år 1994 för samlare: 1) användning av meddelanden (e-post) som gjorde att frimärkssamlare snabbt kunde korrespondera med sina vänner över hela världen, 2) konsultation av presentationsplatser skapade av postförvalt-

ningar, utgivare av frimärkskataloger, auktionshus, frimärksklubbar, postmuseer, filatelistmagasin, utställningar etc., 3) Internetinköpsfunktionen (e-handel för frimärken, kataloger, tillbehör), 4) inköpsfunktionen under auktioner på dedikerade webbplatser (eBay, auktionshus); och 5) deltagande i Sign, hemifrån med sin dator, i realtid i en auktion som äger rum med deltagare samlade i en sal.

Förstadagsbrev på temat den franska posttjänsten vid Frimärkets dag 1990.

Stämpel från italienska posten vid första utgivningsdagen 14 juli 1986 av specialfrimärket till höger tillägnat PC-märket Olivetti.

Online-auktioner

Internetauktioner har varit oerhört framgångsrika tack vare systemet som erbjuds av eBay, med miljontals objekt (inklusive frimärken) online och som kan auktioneras ut. I realtid kan vi se budgivningen för det objekt som intresserar oss.

Andra auktionssystem har också lanserats, till exempel Delcampe (som firar 20-årsjubileum i år) och Tradera och Samlamera i Sverige. De tillåter samlare att få tillgång till tusentals frimärken, brevkort etc. Tack vare Internet har samlare även nästan obegränsade möjligheter att konsultera specialiserade filatelistiska webbplatser.

Specialiserade bulletiner

Från 1983 började filatelistredaktörer publicera artiklar om datorer och frimärken i tidskrifter i USA och Europa. Bland dem kan nämnas amerikanska RA Austin (med sina artiklar Computers on stamps och The Computer Revolution) som var banbrytande arbeten. I Europa, 1985–1987, skapades grupper av

specialiserade samlare som publicerade bulletiner: Der Computer in der Philatélie (i Tyskland), Computer and Stamps (i USA) och ED-Philatelist - Electronic Dataprocessing on stamps (i Finland). I Schweiz heter en av de första artiklarna i ämnet Computer und Philatélie (av Martin Bosle) och förekommer i filatelisttidskriften Philatelia (nr 3/1986). I schweiziska Journal Philatélique hittar vi i nummer 11/1987 artikeln av Theo C Straub med titeln Användbarheten av en persondator för samlingen.

Italienskt frimärke från 1998 som visar utvecklingen av datorns typografi med Internet i mitten, och till höger ett polskt frimärke med den berömda "mussen".

Från 1990-talet lanserade tidskrifter avsnitt avsedda för internet i filateli: Filinternet i Cronaca Filatelica, Philatelic Computing i Stamps (USA) etc.

En författare som har bidagit till samlarnas intresse för allt som relaterar filateli till IT och datorer är den italienska filatelisten Giancarlo Morolli. Han har skapat en stor temasamling på datorer (belönad vid internationella filatelistiska utställningar) och publicerat många artiklar i filatelistisk press sedan 1970-talet.

Postkort från Polen 2006 utgivet vid tillfället då en telekommunikationskonferens hölls. Symbolen @ är i centrum för det förtryckta frimärket.

Sammankopplingen av datanätverk går tillbaka till 1960 när en datavetare från USA:s försvarsdepartement hade en idé om att ansluta tre datorer. Detta ARPANET-system som kunde ansluta datorer som ingick i dem kom från USA:s armé 1969. Forskningen kom att handla om överföring av information mellan datorer i olika länder och efter 1980-talet av en grupp ingenjörer från CERN (European Center for Nuclear Research) i Geneve.

Webben skapades av Tim Berners-Lee, en engelsk ingenjör som arbetade på CERN. Han och hans team lade grunden för world wide web. Blandningen av nätverk var redo att lanseras: CERN-forskarna hade föreställt sig att skicka information från en dator till en annan via telefonanslutningar från ett land till ett annat. De uppfann programmeringen av information och dess kodning innan den skickades över nätverket och mottogs av mottagaren. År 1993 satte CERN sin ”www”- (web) programvara i det offentliga nätverket. Ett år senare, 1994–1995, lanserades webbbläsarna Netscape och Explorer. Internet utvecklades snabbt som ett nytt kommunikationsmedel för enskilda och företag över hela världen.

Ett brett spektrum

Att samla alla frimärken som är relaterade till internet är fortfarande möjligt idag. Men förmodligen för en kort tid framöver, för vissa av dessa frimärken, även om de är listade i kataloger, är inte så lätta att hitta längre. För detta tema kan ett första råd vara att hitta alla frimärken där vi finner det berömda distinkta tecknet på Internet, at-tecknet @. Det finns redan ett stort antal på frimärken som utgivits i samband med evenemang eller på teman som på denna icke-uttömmande lista:

- * Internationella kongresser av forskare (på IT, datorer)
- * Internationella samhällskonferenser om digital teknik och dess utveckling (organiserad av FN)
- * Som symbol för modern telekommunikation
- * Som en symbol för informationsutbyten mellan privata personer
- * IT till tjänst för utbildning av ungdomar (skolor, universitet)
- * Internet som ett verktyg för att marknadsföra handel
- * Som en symbol för modernitet (för posttjänster)
- * Användning av datorer och telefoner (Minitel, Videotex-system)

Samlaren som bestämmer sig för att montera en tematisk samling på internet bör anstränga sig att samla postala stämplat och frimärken. Detta kan vara makuleringsstämplat för första

utgivningsdagen för ett frimärke i samband med informationsteknologi eller internet, eller speciella stämplat som används under vetenskapliga kongresser eller särskilda manifestationer. Det kan också röra sig om maskinstämplat eller förtryckt frankering inklusive ett reklam- eller publicitetsmeddelande, citat och så vidare. Slutligen, händelser utgör ett intressant berikande av detta tema, liksom postkort direkt relaterade till temat internet.

Undvikligen kommer detta tema att fortsätta att utvecklas under de närmaste åren, eftersom internet har blivit allestädes närvarande i våra liv och har berört alla mänskliga aktiviteter. Frammärket nedan utgivet av den schweiziska posten den 8 maj 2009 med symbolen @ är bara en av milstolparna i denna otroliga utveckling på det tekniska och sociala området.

Schweiziska postens block utgivet 2009, från Gutenberg till internet.

Franska frimärken som utgavs med anledning av det tredje årtusendet med tecknet @.

Tyska frimärken har från och med februari 2021 sålts vart och ett med en individuell och unik matriskod tryckta på dem så att försändelserna går att spåra.

Framtidens högteknologiska frimärken?

De unika Digital Matrix-koderna, som liknar de nu välbekanta QR-koderna, sitter bara bredvid de traditionella bilderna på frimärkena i varje nyutgåva som släpps, i vad som kommer att bli en ny generation frimärken, enligt nationella postföretaget Deutsche Post.

De första frimärkena med koderna såldes i början av februari. År 2022 kommer dessa unika koder att finnas på alla tyska frimärken. Koderna tillåter dock inte fullständig spårning, och de kommer inte att berätta för kunderna om ett brev faktiskt har levererats.

Tyska frimärken med QR-kod visande järnvägsstationer i Hamburg och Frankfurt.

Frimärksstyrelsen i Tyskland rekommenderar att dessa frimärken säljs som vanligt gummerade, men också självhäftande, i olika perforeringar, och till och med ett kuvert, tomt med frankeringsstämpeln tryckt på. Kanske håller Tyskland på att få intressanta saker att skildra på sina frimärken? Deras utgåva den 1 mars visas ovan och skildrar märkligt rulltrappor på två tågstationer.

Lars Lindblad

Mer om Bletchley Parks kodbrytare

Bletchley Park var namnet på det topphemliga forskningscenter som britterna och de allierade hade skapat på 1940-talet för att försöka bryta upp koderna i tyska arméns och marinens meddelanden. Cirka 10 000 forskare från de allierade länderna arbetade i detta centrum. Man säger till och med att de Allierade är skyldiga sin seger till forskarna i Bletchley Park och att de sparat miljontals liv.

Bland forskarna som arbetade på Bletchley Park fanns engelsmannen Alan Turing. Hans arbete som utfördes i detta forskningscenter, och hans andra uppfinningar, är han för många specialister, ”den moderna datorns sanna fader”. Senare gjorde hans upptäckter det möjligt att bygga den första datorn. Se även www.bletchleypark.org.uk, artikel ”Attention, -top secret!” av Pierre Sanders, Magazine Stamps, januari 2007.

Engelskt frimärke utgivet 2012 för att hedra Alan Turing, kodbrytaren av Enigma och den ”moderna informationsteknikens fader”.

Referenser:

Jean-Louis Emmenegger (AIJP) Internet@philatélie, Timbre Magazine januari 2021
Glen Stevens German stamps now with unique bar codes, Monthly Stamp News mars 2021
R.A. Austin The Computer Revolution, ATA Handbook 105, 1983
Julia Lee, Best kept secret (Bletchley Park), Stamp Magazine, September 2006

Samlarcenter i Knäred har avvecklat verksamheten

Jimmy och Therese Häggqvist har avvecklat sitt företag Samlarcenter Sverige AB (tidigare Collectia), beläget i Knäred.

I ett mejl till Handlareförbundets medlemmar meddelade paret att ”ett antal smällar blev tillsammans med Covid-19 till slut för mycket”.

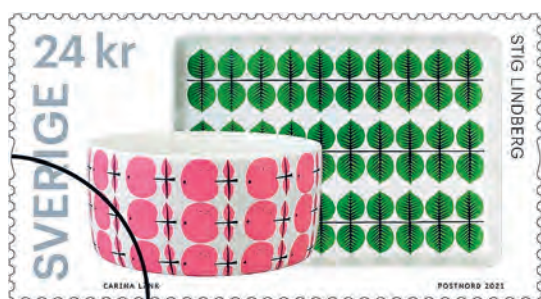

Stig Lindberg i motivfokus

Svenska postens försommarutgåva 2021 ägnades frimärken med porslinsmotiv. Stig Lindberg (1916–1982) återfinns bland representerade konstnärer. Eftersom denne formgivare under hela året är föremål för en stor utställning på Millesgården finns anledning att närmare studera avtryck i frimärken och vykort.

Servisen Berså med gröna löv har blivit symbol för svensk form, för Gustavsberg och för Stig Lindberg. Men mönstret ritades inte av Stig Lindberg utan av Krister Karlmark, senare professor på Konstfack, då assistent till Lindberg i ateljé på Gustavsberg. På Stigs tid fungerade de konstnärliga ateljéerna, precis som under renässansen, som en form av skolor, där eleverna ibland gjorde saker i sina mästares namn.

Porslinsfrimärke ägnat Stig Lindberg återger Berså och Pall. Dekoren Pall består av äpplen i olika färgnyanser – pallade äpplen får man förmoda.

Design Berså uppbyggd av löv och design Pall med äpplen i frimärke.

Porslinsutgåvan 2021 innehöll även souvenirark med provocerande dyra frimärken för utlandsporto. Arket blev en hyllning till verksamhet vid Gustavsbergs fabrik. Till två Stig Lindberg-frimärken fogades två frimärken med porslin ägnade Margareta Hennix design. Hennix hade haft Stig Lindberg som lärare på Konstfack.

I souvenirarket återges ett foto från Gustavsberg. Jag har återfunnit bilden i boken "Tusenkonstnären Stig Lindberg" (2003) av Gisela Eronn, Förlag Prisma. Bilden har i souvenirarket beskurets. Männan i bakgrunden är professor på Gustavsbergs laboratorium Walter Friedrich Steger (1889–1969), fabrikschef på hushållsporslin Fredrik Möller (1904–2000) och formgivare Stig Lindberg. Kvinnan i förgrunden är okänd. Hon representerar det viktiga arbetarkollektivet och hon slipar ner brännstöd, se bild överst i nästa spalt.

Souvenirark ägnat Gustavsbergs porslin. Stig Lindbergs Berså och Pall. Kopp Juliana och hippieinspirerat fat Galejan av Margareta Hennix.

Hälsingborgsutställningen 1955, eller som den vanligen benämns H55, var en internationell formgivningsutställning anordnad på hamnpiren Parapeten. Till H55 lanserade Stig Lindberg servisen Spisa Ribb.

Den 11 maj 1994 gavs sex frimärken ut i frimärks-häfte till minne av Konstfackskolans 150-årsjubileum 1994 samt Svensk Forms 150-årsjubileum 1995. Ett av sex frimärken visar tallrik ur servisen Spisa Ribb, tallriken även som motiv på utgåvans häftesomslag. Utgåvan gavs namnet "Svensk Form" vilket också var namnet på Postmuseums sommarutställning 1994. Nationalmuseum flyttade in på Postmuseum och föremål som fanns på frimärkena exponerades i utställningen.

Posten Frimärken gav ut praktfull opaginerad skrift "Svensk form under ett halvt sekel" med text av Dag Widman. I skriften frimärken ur serien "Svensk Form" monterade i plastfickor.

Tallrik ur Stig Lindbergs servis Spisa Ribb.

Formgivaren Sigurd Persson närvarade vid invigning av utställning på Postmuseum och kunde få minnespoststämpel med sin sked ur serien Servus på tallrik ur serien Spisa Ribb, formgiven av Stig Lindberg.

Lyxtelegram och vykort

Sommaren 2012 uppmärksammade Per-Johan Weidolf från Växjö ett ganska förbiset 100-årsjubileum. Det första lyxtelegrammet hade avsänts 1912. Vid sommarutställning på Smålands Museums filial Hjärtenholms lantbruksmuseum visades exempel på lyxtelegram, som gav inblickar i en fin konstvärld. Bland lyxtelegram åren 1959–60 återfinns motiv av Stig Lindberg med flöjtspelande Pan omgiven av rosdekor, gul fjäril och blå fågel.

Flöjtspelande Pan, fjäril, fågel och rosor i lyxtelegram Lx 50 A. Rosorna finns också i porslinsdekor benämnd Pynta.

Under vinjetten ”Vidgade Vyer” i Nordisk Filateli april 2016 konstaterade Göran Heijtz: Vad många inte vet, är att Stig Lindberg gjorde även jul- och påskkort i början av 1940-talet, de flesta i det mindre formatet, alla signerade Stig L.

I Nordisk Filateli återges fyra julkort och åtta påskkort. Upplands Vykortsförening utgav 1995

Vykortsförteckning nr 3 visande Stig Lindbergs vykortproduktion. Man hade identifierat sju julkort och elva påskkort.

Upplands Vykortsförening har senare namnändrats till Svenska Vykortsföreningen och i maj 2021 gav man ut sina vykortsförteckningar i USB-minne. Vid digitaliseringen gjordes komplettering och ytterligare två påskkort hade identifierats så att man kunde redovisa sju julkort och 13 påskkort. Ett av julkorten finns i både mindre och större format.

”Stora boken om Stig Lindberg” (2016) lever upp till sin storartiga titel, men frimärket från 1994 får ingen presentation. På ett bokuppslag sidor 174–175 återges i färg de hittills kända Lindberg-vykorten.

Vykorten är utgivna av okänt förlag. Baksidestexten inskränks till orden ”Svensk tillverkning” och föreslaget utrymme för frimärke markeras med text ”Porto som trycksak om endast avsändarens namn skrives”.

Konstnärens signatur finns ofta nära kortens ytterkant vilket fått till följd att det finns kort där signaturen bortfallit vid slarvig beskärning.

Kortet med halmbock finns i både mindre och större format.

Jämförelse mellan vanligt vykort och kort med förskjutet motiv och okänslig beskärning.

Barnboksillustratör

Stig Lindberg brukade ibland benämnas ”en okyn- nign gosse”, som fick utlopp för sin pojkaktiga busighet då han illustrerade Lennart Hellsings barnböcker. Stig Lindberg gav gestalt åt Hellsings Krakel Spektakel och Kusin Vitamin. Vid övergång mellan 50- och 60-tal konstaterade Stig Lindberg att han inte ville fastna som illustratör av barnböcker.

När Krakel Spektakel och Kusin Vitamin år 1960 figurerade som symboler vid Barnens Dag i Stock- holm var det Paul Ströyer (1923–1996) som vidareut- vecklade figurerna i affisch och minnespoststämpel.

Affisch och stämpel vid Barnens Dag 1960 återger Paul Ströyers version av Krakel Spektakel och Kusin Vitamin, som Stig Lindberg ursprungligen gestaltade.

Hela året 2021 och en bit in i 2022 finns på Millesgården en ambitiös och stor utställning ägnad Stig Lindberg. Utställningen omfattar över 400 objekt – från porslin, tapeter, textilier och industridesign till skisser och illustrationer. På den nedre terrassen rekonstruktion av Gunnel och Stigs hus och det välkända mönstret Berså presenteras i parken utanför. Flera verk har aldrig tidigare visats.

Affisch för Millesgårdens utställning återger textil- mönstret Melodi.

Vi som lade grund för vår allmänbildning innan Internet fann stor glädje i att botanisera i Uppslags- böcker. Bonniers lexikon från 1961 i 15 band utgör en prydnad i bokhyllan. Helt klotband i rött, halvt klotband i vitt eller svarta halvfranska. Med stor stramhet och elegans löste Stig Lindberg uppdraget för Bonniers att formge banden. Där satt kunskapens äpple och flaggade med sitt blad på rygg och pärm.

På ryggarna till Bonniers lexikon har Stig Lindberg återgivit kunskapens frukt: Guldgållsande äpple.

Arne Karlsson

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Facit Sverige 2021 399:- plus frakt

(ord. pris 450 kronor plus frakt)

Katalogen med alla Sveriges frimärken presenterade i färg

Nyheter:

- Sveriges järnvägsfraktmärken
- Sveriges helsaker – uppdaterad
- Gåva från Postnord medföljer
- Hård pärm

Facit Special Classic 2022

399:- plus frakt

(ord. pris 500 kronor plus frakt)

Facit Special Classic 2022 är på 504 sidor och innehåller Nordens alla frimärken fram till 1951 med varianter och är inbunden i hårt omslag

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bankgiro 568-1580

Ange Facit Sverige 2021 och/eller Special Classic 2022 på talongen samt ditt

medlemsnummer och mobilnummer. Sveriges Filatelistförbund, Glasfbergsgatan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö. Tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu.

Porto: 79:-/bok eller 120:- för båda. För boende i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 90:- i porto per bok

Läs mer om SFF:s böcker: <http://www.sff.nu/litteratur/>

Lundy och naturstudier

Runt om i världen finns det platser med unik flora och fauna. Oftast handlar det om isolerade öar med få kontakter med omvärlden. Den lilla ön Lundy i Bristolkanalen mellan England och Wales är på sätt och vis en sådan plats. Ön ligger så pass långt från närmaste fastland att det finns en växt som bara existerar på denna plats.

Växten heter Lundy Cabbage och trots sitt grönsaksliknande namn är det en blomma som sprider sin färgprakt under några vårmånader. Dessutom finns det insekter som lever i symbios med denna endemiska växt.

Det kanske därför inte är förvånande att en grupp naturintresserade personer grundade Lundy Field Society (LFS) för 75 år sedan. Idag har LFS något fler än 500 medlemmar som har en sak gemensamt: kärleken till och intresset för den lilla ön och dess flora och fauna.

Nu är det inte så att medlemmarna i LFS nöjer sig med att vandra omkring på ön för att njuta av djur- och växtliv. Det handlar i stället i stor omfattning om vetenskapliga studier. Inledningsvis var det öns fågelliv som var i fokus men under de gångna åren har man dessutom ägnat sig åt studier av växtlighet både på land och i havet runt omkring ön. Öns spännande geologiska utveckling har noga studerats och därifrån var steget inte långt till ett arkeologiskt utforskande av Lundy. Resultatet av allt detta arbete kan man bese i det lilla museum som finns i byn på Lundy.

Sedan starten i maj 1946 har LFS varje år gett ut en rapport om sin verksamhet och senare har det tillkommit ytterligare regelbundna publikationer som distribueras till medlemmarna i Lundy Field Society.

Att sköta en ö som Lundy för att bevara den oförstörd inför framtiden kräver mycket arbete och frivilliga från LFS hjälper regelbundet till med olika projekt.

När LFS grundades ägdes ön av affärsmannen Martin Coles Harman. Initiativtagaren till LFS hette Lesley Arthur Harvey. På ön finns ett gammalt fyrtorn som inte var i allra bästa skick år 1946 (idag är läget helt annorlunda). Mr. Harman gav Harvey tillstånd att låta den nybildade föreningen använda fyrtornet för sin verksamhet.

Den 8 maj 2021 gav Lundy ut sex frimärken (tryckta parvis med tre olika valörer) som uppmärksammade 75-årsjubileet. På högvalörerna 175 puffin finns både Harvey och Harman med liksom The Old Light. Dessutom ser vi Soayfår och nedtill till höger en stenskvätta, en fågel som studerats flitigt av medlemmarna.

Alla som någon gång besökt Lundy känner med glädje igen bilden. Det gäller även de två frimärken med valören 65 puffin som visar den gamla medeltida borgen samt en grupp ungdomar som lyssnar till ett föredrag. Jag har själv många goda minnen från just denna plats som jag ofta besökt under mina vistelser på ön. Vid fint och klart väder kan man ana kusterna i England och Wales och kommer man dit sent på kvällen kan man spana efter ljusen på fastlandet. Intressant nog finns det i borgen ett litet antal lägenheter som kan hyras av besökare till ön. Från den lägenhet som ligger längst till höger i borgen har man en fantastisk utsikt.

Vattnen kring Lundy är numera ett marint reservat och även här har LFS bidragit till studierna av livet i havet. Just detta är motiv på valörerna 90 puffin.

Ytterligare en sak som gör dessa frimärken från Lundy speciellt spännande för oss svenska samlare är det faktum att de designats av stockholmaren Lars Liwendahl med hjälp av bilder målade av Sharon Smart, en konstnär med stort intresse för ön. Med tanke på att hon är bosatt i det stressiga London kan man förstå hennes intresse för den normalt så fridsamma lilla ön.

En annan svensk som bidragit till denna utgåva är Jan-Erik Wellerfors som bor på den betydligt större ön Öland. Han har nämligen utformat den stämpel som användes på förstadsbrevet den 8 maj 2021. Den avbildar en dvärgnåbbmus, ett litet djur som kan dyka upp vid de mest oväntade tillfällen.

Frimärksserien trycktes av Cartor (samma företag som trycker våra svenska frimärken) i ark om 24 märken. Upplagan är 9 000 serier. Förutom själva frimärkena kan man erbjuda FDC och presentsatser.

Valörerna motsvarar andra- och förstaklassportot till Storbritannien och 175 puffin är utlandsportot för vanliga brev och vykort. Annars är portot 15 puffin plus brittiskt porto. Under normala förhållanden hanterar Lundys posttjänst så många som 40 000 försändelser per år. Förhoppningen är naturligtvis att förhållandena skall återgå till det normala efter att ön tidvis har varit helt nedstängd med anledning av pandemin.

Lundy har (på papperet) sin egen valuta – puffin. Puffin är det engelska namnet på lunnefågel, öns emblematiske fågel som figurerat på mängder av frimärken. En puffin är lika med en penny.

LFS hade naturligtvis tänkt sig ett mycket omfattande firande men nu fick man nöja sig med ett mera blygsamt sådant.

Enklast kommer man över den nya serien direkt från ön. Priset per serie är £6.60. FDC och presentsatser kostar £7.50 per styck. Till detta kommer en portokostnad på £3.80 Adressen är Lundy Postal Service, Lundy, Bristol Channel, Devon EX39 2LY, England. Det går också bra att mejla sin beställning till lundypostalservice@lundyisland.co.uk.

Christer Brunström

Introduktion till frimärkssamlande

30:-/styck – inklusive frakt 54:-

(20 procent i rabatt vid 10 eller fler - kontakta kansli@sff.nu)

En 16-sidig skrift av Bo Dahlner. Ur förordet: Den här skriften har tillkommit för att underlätta förståelsen av filatelisternas olika fackuttryck. När vi skickar ut våra auktionshäften så måste vi förkorta vår information vilket för oinvigda kan verka förvirrande. Här beskrivs de vanligaste förkortningarna som alla frimärkssamlare kan ha glädje av att känna till.

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bg 568-1580

Ange Introduktion på talongen samt gärna ditt medlemsnummer.

Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergratan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö. Tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu.

Läs mer om SFF:s böcker: <http://www.sff.nu/litteratur/>

SSPD – Nytt kapitel om korsband

Sällskapet för svensk posthistorisk dokumentation, SSPD, arbetar sedan en tid med en ny posthistorisk handbok för perioden 1920–1969. Nyligen har den digitala versionen av handboken flyttats över till en ny webbplats och under våren 2021 har ett omfattande kapitel om korsband publicerats.

Handboksprojektet startade redan 2002 på initiativ av SSPD:s dåvarande ordförande Gustaf Ankarcrona. Syftet med handboken är att dokumentera alla de försändelseslag och postala tjänster som Postverket erbjöd sina kunder under den aktuella perioden. Tanken var att ta vid där Jan Billgrens och Sören Anderssons standardverk, *Svensk Posthistoria 1885–1925*, slutar. Men som startår valdes 1920, på grund av världspostkongressen i Madrid som hölls detta år.

– Vi gick igenom postcirkulär, taxor och poststadgor från åren 1920–1969, och dessutom dokument från Världspostföreningens kongresser under perioden, berättar projektledaren Kjell Nilson. Fem SSPD-medlemmar – Kjell Arvidsson, Gunnar Dahlstrand, Jan-Olov Edling, Leif Jönsson och jag själv – tog helt enkelt tio år var. All relevant information har sedan registrerats och indexerats i en gemensam databas. Totalt blev det över 22 000 poster.

När denna kartläggning var gjord blev det dags för skrivfasen i projektet. Den tidigare handboken har fått tjäna som ungefärlig mall i fråga om disposition och detaljnivå på innehållet. Av olika skäl har skrivandet dragit ut på tiden, och det är Kjell Nilson som gjort merparten av detta arbete. Idag finns 13 kapitel publicerade digitalt:

1. Brev
2. Brevkort
3. Korsband
4. Halvtariffkorsband
5. Småpaket
6. Fonopost
7. Assurerade askar
8. Rekommodation
9. Express
10. Mottagningsbevis
11. Aerogram
12. Nordiska resekort
13. Förbud

Ny webbplats

Sedan början av året har den digitala versionen av handboken också fått en ny webbplats, <http://handboken.sspd.se>, med nytt fräscht utseende och bättre navigeringsmöjligheter. I skrivande stund har tre kapitel flyttats över till den nya webbplatsen, medan övriga kapitel än så länge länkar till den gamla webbplatsen. Men tanken är förstås att flytta över hela handbokens innehåll.

Varje kapitel innehåller detaljerade beskrivningar av vilka regler och taxor som gällde för den aktuella tjänsten, och hur dessa förändrats över tid. Kapiteln är också illustrerade med många fina försändelser och blanketter, i regel från projektmedarbetarnas egna samlingar.

Handboken är en värdefull kunskapskälla för alla posthistoriskt intresserade, alltifrån samlaren som hittat ett roligt brev hos en handlare och vill räkna ut portot, till utställaren som behöver detaljinformation för att ge korrekta objektbeskrivningar i sitt exponat.

– Från början var tanken att allt skrivet först skulle publiceras på SSPD:s hemsida för att senare kunna bli en bok, säger Kjell Nilson. Men idag finns nog tyvärr inte ekonomin för att ge ut boken i tryckt form. Med den nya webbplatsen blir det ändå en fin presentation i digital form

Nytt kapitel om korsband

Det senaste tillskottet i handboken är ett omfattande kapitel om korsband. Kjell Nilson är huvudförfattare, men har fått mycket hjälp av Evert Zetterberg med avsnittet om grupp- och masskorsband. Dessutom har Patrik Larsson, Sveriges meste expert på trycksaker, tillsammans med Sören Andersson gett råd och hjälp. Undertecknad har bistått med korrekturläsning.

Adressetikett till inrikes trycksak med postförskott, 1929. Portot var 35 öre för trycksak i sjunde viktclassen och 15 öre i postförskottstillägg, totalt 50 öre.

– Jag hade egentligen tänkt skriva ett avsnitt om enbart trycksaker, berättar Kjell. Men under början av arbetet insåg jag att det fanns så många likheter mellan ett antal försändelseslag att jag beslutade att skriva ett kapitel om alla de typer av korsband som förekom under perioden.

Förutom trycksaker innehåller kapitlet därför uppgifter om affärshandlingar, blandade försändelser, blindskrift, bokrekvisitioner, fonopost, grupp-korsband, halvtariffkorsband, kommissionärskorsband, masskorsband, tidningskorsband, utgivarkorsband, varukorsband och varuprov.

Alla dessa försändelseslag hade inte unika portotaxor. Däremot fanns andra kriterier som skiljde dem åt, till exempel olika regler för storlek, vikt eller tillåtet

innehåll. Korsbandsavsnittet är illustrerat med en mängd trevliga försändelser, ofta från Kjells egen utställningssamling av svensk posthistoria från perioden 1920–1969.

Arbetet går vidare

Handboken är fortfarande ett pågående arbete. Även om mycket är skrivet så finns det luckor som ska fyllas.

–Det stora som kvarstår är bland annat kapitel för assurans, postförskott och postanvisningar, säger Kjell Nilson.

Läsare som har kompletterande information eller rättelser – eller kanske vill bistå med det fortsatta arbetet – är välkomna att kontakta Kjell. Använd SSPD:s kontaktadress, info@sspd.se.

För SSPD
Per Gustafson

Kvitto där tilläggsersättning för utdelning av grupp-korsband har betalats med 300 kr, 1964. Grupp-korsband (adresslösa försändelser) sändes till en grupp hushåll eller företag och var inte personligt adresserade.

Fonopost-försändelse till Kongo, 1969. Portot var 1 krona för andra viktklassen och 1,50 i luftposttillägg, totalt 2,50. Fonopost var en mycket sällsynt typ av korsband som kunde sändas till utlandet mellan 1959 och 1971.

Två av världens mest kända rariteter har sålts

Den 8 juni auktionerades Sotheby's i New York ut två legendariska objekt från modedesignern och samlaren Stuart Weitzmans samling. Båda såldes till höga belopp.

Det första objektet var det enda kvarvarande exemplaret av British Guyana One cent Magenta från 1856, världens mest kända och värdefullaste frimärke. Det klubbades för motsvarande 68,5 miljoner svenska kronor inklusive köparprovision.

Det andra objektet var 24 cents Inverted Jenny Plate Block från 1918. På grund av en felvändning

av en av plåtarna kom frimärken upp och ned på en begränsad upplaga. Slutpriset blev motsvarande 40 miljoner svenska kronor inklusive provision.

Landstormsfrimärken på mitt sätt

År 1996 införskaffade jag en synnerligen intressant bok med den något kryptiska titeln *Meched Stamps According to Karman*. På 154 sidor redovisade författaren G. Karman resultatet av sitt mångåriga studium av de provisoriska frimärken som gavs ut år 1902 av den belgiske postmästaren Victor Castaigne i staden Meched i det nordöstra hörnet av Iran år. Upplagan var 100 exemplar signerade av författaren och mitt exemplar av detta eleganta bokverk är nummer 94.

Titeln hänger samman med att författaren för fram lösningar på olika filatelistiska frågeställningar som kanske inte alla håller med om. Just frimärkena från Meched har varit föremål för många förfalskares stora intresse.

Jag kom att tänka på Karmans bok när jag i våras såg en annons här i Filatelisten för boken *Landstormsfrimärken på mitt sätt* författad av Leif Nilsson. Det är ett riktigt praktverk på hela 394 sidor i stort format. Liksom Karmans bok är upplagan av detta nya verk endast 100 numrerade exemplar.

Kjell Nilsson började runt 2004 specialsamla och studera våra svenska Landstormsfrimärken och liksom G. Karman vill även Leif Nilsson markera att det är hans egna synpunkter som förs fram i boken.

Vi har på senare tid vant oss vid att många omfattande samlingar har dokumenterats i bokform. Nästan alltid handlar det om att återge en guldmedaljsamling blad för blad efter en inledande presentation av den aktuella samlaren. Det är naturligtvis ett lysande sätt att bevara resultatet av ett mångårigt samlande/forskningsarbete för eftervärlden. Det är ju ett faktum att, när en samling av denna kaliber säljs på auktion, blir den nästan alltid uppdelad i sina minsta beståndsdelar för att uppnå bästa möjliga pris.

Men Nilssons bok är så mycket mer. Den ger snarare intrycket av att vilja vara en gedigen presentation av resultaten av mångåriga studier. Den är därför inte en redovisning av en samling blad för blad utan en metodisk genomgång av hela projektet.

Nilsson inleder med att beskriva bakgrunden till att Landstormsfrimärkena gavs ut. Här har han valt ett intressant bildmaterial som tydligt visar att det svenska militära försvaret var dåligt förberett och inte ens förmådde erbjuda sina soldater lämpliga kläder.

Till de mera intressanta avsnitten i boken hör Nilssons försök att tränga bakom beslutsgången. Det är tämligen uppenbart att frimärkshandlaren Harry Wennberg (1872–1927) spelade en stor roll i hela projektet.

Mot slutet av boken försöker Nilsson lista ut hur stort överskottet blev och hur stora upplagorna av de tre serierna egentligen var. Det var uppenbarligen inte någon enkel uppgift att försöka reda ut olika kontrakt och överenskommelser.

Nilsson menar att Landstormen II och III huvudsakligen var filatelistiskt motiverade och det har han säkert rätt i.

På senare tid har vi ju alla varit svältfödda på filatelistiska upplevelser på utställningar och liknande. Att studera Nilssons bok blev något i stil med ett utställningsbesök (fast i min egen privata hemmiljö) under några sommarveckor 2021. Här kan också konstateras att författarens redovisning av hur märkena framställdes är extremt omfattande och noggrann. Uppenbarligen har mycket information hämtats från samlingarna på Postmuseum.

För den som uppskattar posthistorien kring våra Landstormsfrimärken är Nilssons bok en skattkista. Han har lyckats ställa samman en oerhört omfattande exposé över de olika märkena på brev eller postkort. Här konstaterar Nilsson att dessa frimärken nog oftast användes av de mera välbeställda samhällsklasserna vilket tydligt framgår om man studerar både avsändare och adressater.

Den andra Landstormsserien var ju dessutom tämligen extrem och jag tänker här särskilt på valören 10 öre + 4.90. Nilsson uppger att den genomsnittliga arbetartimplönen år 1917 var 65 öre. Här skulle man kunna göra tankeexperimentet att ett aktuellt svenskt brevmärke (12 kronor) skulle få ett tillägg på 488 kronor. Förmodligen skulle dagens arbetare behöva arbeta betydligt kortare tid för att kunna köpa ett sådant frimärke.

Landstormsfrimärkena var inte giltiga på försändelser till utlandet men det hindrar inte Nilsson från att redovisa ett stort antal brev till inte bara våra nordiska grannländer utan även till mera exotiska destinationer.

Boken är utgiven av Göta Frimärken AB i Partille och den kostar 600 kronor. Det kan tyckas mycket men

det är ett obetydligt belopp för all den information som Kjell Nilssons imponerande verk om våra Landstormsfrimärken erbjuder.

Christer Brunström

Göran Fredrikson till minne

En av Sveriges mest kända filatelister avled den 5 juni i sviterna av covid-19. Göran Fredrikson, 68 år från Göteborg, finns inte längre bland oss och tankarna går särskilt till Görans hustru Eva och deras två döttrar.

Göran har "alltid" funnits där när man besökt en mässa. Göran var säljaren som höll kvaliteten högt och som alltid hade bra materiel för inte minst oss hembygdssamlare.

Göran var ett stort namn inte bara i Sverige utan även i många andra länder. Jag kan inte direkt komma på någon annan svensk säljare som var så välkommen i exempelvis Tyskland och England.

På senare år var hans mässor i Dalheimers Hus i hemstaden Göteborg mycket uppskattade. Han bjöd SFF på en plats och uppskattade alltid vårt förbund.

Göran visste vad vi samlare var ute efter och han kom ofta med sådant han visste att man själv var intresserad av. Det har varit tomt med mässor i lång tid på grund av coronapandemin och det är tragiskt

Göran Fredrikson på SFF-dagarna i Malmö 2018 i samband med kongressen. Bild: Ulf Nilsson.

att den tog Göran, en sådan trevlig man som det alltid fanns något att diskutera med.

Naturligtvis kommer vi många vänner runt om i världen att sakna Göran som person, hans kunnande och hans mässor.

Per Bunnstad

"Hela Kina är Rött" på auktion 30 september

Postiljonen i Malmö säljer Folkrepubliken Kina i separat katalog till hösten och höjdpunkten är ett exemplar av det ikoniska frimärket "Hela Kina är

rött". Frimärket gavs ut i november 1968 i Canton men drogs snabbt tillbaka då Taiwan blev vitt i stället för rött. Utropspriset för märket är 25 000 euro.

FIRARDAGS

Vi gratulerar våra medlemmar med födelsedag i oktober

90 år

12 Stig Johansson, Nässjö
28 Sune Lindskog, Sandared

85 år

4 Bernt Ling, Västerås
5 Olof Ågren, Sollentuna
19 Sven-Erik Johannesson,
Vittsjö
22 Björn Waxegård, Eksjö
24 Evert Andersson, Åby

80 år

2 Jan Fält, Ängelholm

5 Bo Hultsten, Spånga
7 Frank Pettersson, Åhus

75 år

2 Gerry Burgman, Hudiksvall
3 Åke Nordström, Furuby
5 Harry Swanljung, Vasa
9 Ola Johnsson, Limhamn
10 Arnold Boström, Hägersten
17 Kjell Andersson, Nyköping
19 Gun Spogardh, Asarum
22 Gösta Sundberg, Växjö
27 Per-Åke Norberg, Stigtomta
29 Arne Hansson, Malmö

70 år

10 Johny Kronwall,
Falkenberg
13 Ulf Björnler, Karlstad
14 Tommy Persson, Falkenberg
19 Jan Müntzing, Markaryd

60 år

14 Rikard Azelius, Lund
16 Ulf Forsed, Malung
19 Hans Johansson, Växjö
22 Per Ericsson, Knivsta
24 Tony Nordkvist, Osby
29 Jan Berghöök, Uppsala

Sveriges bandfrimärken 1920–1936

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

**Medlemspriset är 250 kronor plus porto
60 kronor, alltså 310 kronor**

**Boken skickas snarast efter betalning
av 310 kronor till bankgiro 568-1580**

**Vid beställning i internetbanken ange
medlemsnummer, bokens namn, antal
exemplar och mobilnummer.**

**Du kan läsa mer om boken på sff.nu/
bandfrimarken**

ANNONSPUSSEL

5–2021

Från vilka av våra annonsörers hemsidor är nedanstående bilder hämtade? Skriv ned svaret tillsammans med namn, adress och gärna eventuell e-postadress på ett vykort och posta så att vi får lösningen senast 16 september: SFF-Filatelisten, Teknikringen 1E, 583 30 LINKÖPING.

A

B

C

D

1:a pris: Danska postens årsbok 2021, skänkt av Postnord Danmark, www.postnord.dk/filateli

Årsboken på 68 sidor utkommer den 16 september och finns då att beställa på <https://shop.postnord.dk/netbutik>. Den innehåller årets alla frimärken och miniark. Priset på årsboken är 549 danska kronor.

2:a–3:e pristagarna får varsin trisslott.

Vinnare och lösning presenteras i nästa nummer. Lycka till!

Vinnare och lösning:

I förra numrets korsordstävling blev Per Olov Qvist, Uppsala, vinnare av Sveriges bandfrimärken 1920–1936 av Bo Dahlner. Den finns att beställa hos SFF. Medlemspriset är 250 kronor plus porto 60 kronor (inom Sverige), totalt 310 kronor. Se vår egenannons i tidskriften eller läs mer på www.sff.nu.

K-G Widén, Bromma, och Jan Billgren, Båstad, får varsin trisslott. Grattis!

G		P		O			H	U	M	L	A	N
L	U	O	S	S	A	B	O		A		V	
A		S		A			P		J	Ä	R	V
S	Ä	T	E	R	N		P		U		E	
R		K			O	V	A	N	S	I	D	A
I	K	O	N		R			K				L
K		D	A	N	S		S	U	E	Z		B
E				B			U		L	E	N	A
T	A	L	O	N	G	E	R	23		M		T
	N		F		R		A	V	I	S	O	R
E	N	B	O		E			E		T		O
	O		L		E	T	A	P	P	V	I	S
K	R	Ö	K	E	N			A		O		S

vanG

SMÅANNONSER

Annons för privatpersoner om 5 rader kostar 50 kr (cirka 150 tecken inklusive mellanrum). Är det mer debiteras 50 kronor per 5 nya rader. Annonserna uppdelas i avdelningarna BYTES, KÖPES, SÄLJES och ÖVRIGT. Markera noga önskad placering. **För fel som uppstår på grund av slarvigt skrivna manus ansvaras ej. Manus kan ej skrivas på girotalong.**

OBS! Annonser för auktioner och evenemang har upphört under småannonser

MANUS till SMÅANNONSER för tidningens näs-

ta nummer ska vara redaktionen tillhanda under adress **SFF-Filatelisten, Teknikringen 1 E, 583 30 Linköping, senast 5 veckor före utgivningsdag.** Förskottslikvid insätts samtidigt på bankgiro 568-1580 Sveriges Filatelist-Förbund.

Alla som har tillgång till E-post, skicka din annons till redaktion@sff.nu.

Medlemmar kan själva lägga in ett obegränsat antal sökbara annonser med bilder helt gratis på Samlamera (samlamera.sff.nu).

KÖPES

Göteborgs Stadspost. Söker brev, varianter och andra ovanliga objekt. Betalar bra.

Claes, armeria@telia.com, 070-698 28 57

Leuchtturm supplementblad med eller utan fic or köpes, Sverige 1991, Norge 1989-90, 1995-00, Danmark 1979-80, 1985-91, 1995-00.

073-2103015, bibo44@gmail.com

Jag köper de vackraste märkena till högsta dagspris. Allt av intresse, främst klassiskt (5,5,5) men även modernt.

Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping. 070-666 76 18. info@magnusengstedt.se

Samlingar ortstämplar BD och AC län köpes.

073-2103015, bibo44@gmail.com

Nominalvara. Köper ostämplade frimärken Frankrike, Schweiz, Tyskland, Österrike. Även större partier. För dagspris kontakta: bernt.e42@gmail.com

Oscar II avartskompedium av Leif L & Olle L. Har du ett exemplar du vill sälja hör av dig. tommy.abrahamsson@hotmail.com eller 0706105179

Samlingar ortstämplar på Gustaf VI Adolf köpes. 073-2103015, bibo44@gmail.com

Rabatthäften. Årgång 1979-1980 130 kr/st inkl. frakt. Årgång 1981-1990 150 kr/st inkl. frakt. Gärna stora partier. a.stahlberg@hotmail.com

Svenska stämpelmärken köpes. Bättre singelmärken och dokument, poster, hela samlingar och så vidare. Steinar.fridthorsson@gmail.com, 070-744 4020

Försändelser med porto i svenska öre: 1, 23, 34, 38, 39, 41, 44, 51, 64. per@skillingaryd.nu

OS 1912 serie 2. Grand restaurant nummer 6, 8, 10. Dansbanorna Olympia nummer 19 Stadion. postcards@skillingaryd.nu

AC Djupviken 1885-1886, prakt/lyx. Allt av intresse. Göran Westerlund, Svedbergsgatan 8A, 913 31 Holmsund, goran.w@telia.com

Tunavallen i Eskilstuna på verkort Pressbyrå 50-tal. postcards@skillingaryd.nu

SÄLJES

Idrottsbilder Rekordmagasinet 1951-framåt. Du kan få förteckning via mail.

hasse@vindeln.net, 0730929610

10 rabatthäften för Norden.

Pris: 2 100:-. Portofritt (rek).

postcards@skillingaryd.nu

75 procent på Facit Sverige.

Postfritt, ostämplat o stämplat. Allt för påseende o portofritt.

Jan-Åke Eriksson, Klöxhultsvägen 55, 343 34 Älmhult. 070-637 12 42

Varianter från 140 bzx- framåt.

Du kan få förteckning via mail.

hasse@vindeln.net, 0730929610

Besök min hemsida på www.samlamera.se. Klicka på webshop och säljaren Pincett. Marknadens bästa utbud av lyx/klassiskt-modernt.

Häften med beteckningar. Du kan få förteckning via mail.

hasse@vindeln.net, 0730929610

OBS!

Underlag för annonser skickas numera alltid till
SFF-Filatelisten, Teknikringen 1 E, 583 30 Linköping
eller till redaktion@sff.nu

Lyxstämplar. Jag har de märken du saknar i lyx-klassiskt eller modernt. Även svåra VM på band. Magnus Engstedt, Sjömansgatan 42, 553 12 Jönköping, 070-666 76 18, info@magnusengstedt.se

Ländersamling styckas och säljes billigt. 258 länder, drygt 42.000 olika utgåvor. (Endast 3 kronor per Micheleuro) Från Aden till Övre Volta. Dessutom 5-15 procent rabatt vid större köp. Begär listor över länder du vill komplettera.

K-E Svensson, P O Hallmans Gata 17, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Julmärken helark 10:-/st. Du kan få förteckning via mail. hasse@vindeln.net, 0730929610

Motiv: Arkeologi, Bilar, Blommor, Boxning, Cykel, Djur, Fartyg, Fiskar, Fjärrilar, Flygplan, Folkdräkter, Fotboll, Friidrott,

Fåglar, Hundar, Jul, Järnväg, Karator, Katter, Konst, Läkare, Musik, Mynt, Nobel, Olympiader, Religion, Reptiler, Ridsport, Rymd, Röda Kors, Scouting, Segling, Simning, Snäckor, Sport, Teater, Uniformer, Vapensköldar.

Nu även Arkitektur, Berömda personer, Flaggor, FN-UPU m.fl. 41.500 olika utgåvor. 100 motivområden. Begär listor. Billigt: Endast 3 kronor per Micheleuro. 5-15 procent rabatt vid större köp. K-E Svensson, P O Hallmans Gata 17, 112 69 Stockholm. svenssonkarlerik44@gmail.com

Partier, samlingar, brev, lösa frimärken, vykort säljes på grund av platsbrist. 0171-472 061 (Kenneth).

Jag säljer mina ortstämplar, vykort och större samlingar. Beställ gärna lista på det som finns Rune Ericsson, Bäckén, 573 76 Ydre, Tel. 0140-820 58

Europa-CEPT med medlöpare postfriska 1956-2021. Även en del postfriska med fastsättare. Tala om vad du saknar. Bengt Hjalmarsson, Sta Ursulas väg 21C, 722 18 Västerås. Bengt.hjalmarsson@outlook.com

BYTES

Kära filatelist. Jeg søker kontakt i Sverige for en samler i Tyskland, for byte av vackert stemplade frimärken Sverige. Han leverer vackert stemplade Tyskland og Vestberlin. Gerne Michel som basis. Korrespondance på tysk eller engelsk. Om du er interessert, så send mig en mail: leifm469@gmail.com

Jeg formidler da videre. Leif Møller, Syrenparken 21, DK-6760 Ribe

Specialerbjudande till SFF-medlemmar

Facit Postal X

499:- plus frakt 99:-

(ord. pris 600 kronor plus frakt)

katalogen för alla samlare av ortstämplar och posthistoria

Nyheter i Postal:

- Sjöpoststämplar
- Svenska brev - omfattande uppdatering
- Hård pärm samt i färg
- Samtliga avsnitt är uppdaterade

Vi tillämpar förskottsbetalning som sker till förbundets bg 568-1580

Ange Postal på talongen samt gärna ditt medlemsnummer. Sveriges Filatelistförbund, Glasfibergatan 8, 2 tr, 125 45 Älvsjö. Tel. 073-203 02 00, e-post: kansli@sff.nu.

För boende i Norden utanför Sverige tillkommer ytterligare 90:- i porto

Läs mer om SFF:s böcker: <http://www.sff.nu/litteratur/>

OBS! Glöm inte att skicka in nya mötesdagar!

Dessa tas emot på: info@sff.nu

Kontrollera att ni fått svar att vi tagit emot dem.

På grund av Covid-19 gäller det att kontrollera att mötena verkligen blir av. Kontakta dem!

Mötestiderna uppdateras också kontinuerligt på förbundets hemsida under www.sff.nu/moten.

Alingsås Möte varje onsdag utom jul, nyår och sommaren i föreningslokalen Noltorpsgatan 3 kl. 18.

Alvesta Möten andra tisdagen i månaden under jan–maj och sept–dec. Föreningsgatan 1 kl. 19

Arjeplog Uppgift om mötesdagar saknas. Vuxenskolan, Drottninggatan kl 18.30

Arvika Uppgift om mötesdagar saknas. Ingensunds Folkhögskola kl 17.30

Boden Uppgift om mötesdagar saknas. Hellgrensgatan 4, lokal Centern kl. 19

Bollnäs 9/9. Bystugan i Lenninge kl 19

Borås 16/9, 14/10, 30/10, 11/11, 20/5, 2/12, Simonsland, Viskastrandsgatan 5 kl. 18.30 (öppet fr 17.30)

Botkyrka Onsdagar, Rådmansbacken 25 bv kl. 19

Eksjö Uppgift om mötesdagar saknas. NBV-lokalen Norra Storgatan 27 kl. 18.30

Enköping Uppgift om mötesdagar saknas. Wallinska gården, Kryddgårdsgatan 8 kl. 18.30

Eslöv 9/9, 23/9, 7/10, 21/10, 18/11, 2/12, 16/12. Ekenässkolans nya matsal kl. 18.30–22.00

Fagersta 14/9. Sveasalongen, Västansfors. Dörrarna öppnas kl. 19.00, klubbmöte kl. 19.30

Falkenberg 15/9, 22/9 S-träff, 20/10, 27/10 S-träff, 17/11, 24/11 S-träff, 8/12, Framtidens hus, Torggatan 5. Kl. 17 urvalshäften, mötesförhandlingar kl. 18.15. S-träffar kl. 15

Falköping Uppgift om mötesdagar saknas. Studieförbundet Vuxenskolan, Grönelundsgatan 4 kl. 19

Falun Uppgift om mötesdagar saknas. Nybrokyrkan, SMU-ingången från Nybrogatan kl. 19

Filipstad Första tisdagen varje månad utom juli och augusti. Bergskolan kl. 18

Floby Uppgift om mötesdagar saknas. Möten i Kyrkans Hus kl. 18.30

Gränna Uppgift om mötesdagar saknas. Hembygdsföreningens lokal i Franckska Gården kl. 19

Gävle Uppgift om mötesdagar saknas. Restaurang Kvarnen kl. 18.30–21

GÖTEBORG

GFF Uppgift om mötesdagar saknas. Dalheimersalen, Dalheimers hus, Slottsskogsgatan 12 kl. 18.30

Islandsklubben 9/9, 14/10, 11/11, 9/12. Lundenhallen mellan Nya och Gamla Lundenskolan, Kärälundsgatan 3

SFF Uppgift om mötesdagar

saknas. Lundenhallen mellan Nya och Gamla Lundenskolan, Kärälundsgatan 3 kl. 17.30–21.30

Halmstad Uppgift om mötesdagar saknas. Servicehuset Karl XI vid Lilla Torg kl. 18

Haninge Uppgift om mötesdagar saknas. PRO-Villan, Runstensvägen 38, Handen kl. 19.30

Helsingborg Uppgift om mötesdagar saknas. Lybecksgatan 22, Råå kl. 18

Huddinge Uppgift om mötesdagar saknas. Kungsklippeskolans matsal (nära Stuvsta station) kl. 19

Hudiksvall 1/9, 22/9, 13/10, 3/11, 24/11, 15/12. Östra Samlingssalen, Djupegatan 43 kl. 18

Hultsfred-Vimmerby Mötesverksamheten ligger nere tills vidare.

Härnösand 9/9, 14/10, 11/11, 9/12. Vårstugatan 1 kl. 14

Hässleholm 6/10, 27/10, 24/11. Orienteringsklubbens lokal på Hövdingegatan 26 kl. 18

Hörby Uppgift om mötesdagar saknas. ABF:s lokal, Tingsg. 26 C kl. 18

Järfälla Uppgift om mötesdagar saknas. Hästskovägen 81 kl. 18

Jönköping Möten den 4:e tisdagen i månaden september–november. December den 2:a tisdagen. Lokal: Duvsgatan 22, Österängen kl. 18.30

Kalmar 9/9, 14/10, 11/11, 9/12. IOGT-NTO-huset, Trädgårdsgatan 12 kl. 18–20.30

Karlsborg Uppgift om mötesdagar saknas. OK Träffs lokal, Parkvägen kl. 19

Karlshamn Första måndagen i varje månad utom juni–augusti. Flottans Män, Lärkgatan 2 kl. 18

Karlskoga Uppgift om mötesdagar saknas. Rävåskyrkans lokaler kl. 19

Karlskrona Uppgift om mötesdagar saknas. Nya Skeppsbrogatan 3

Karlstad Uppgift om mötesdagar saknas. SKPF:s lokal, Vävaregatan 4 kl. 18.30

Katrineholm 14/9, 12/10, 9/11, 14/12. Mariagården, Fredsgatan 40 kl. 18.30

Kil Uppgift om mötesdagar saknas. Servicehuset Smeden kl. 17

Klippan Uppgift om mötesdagar saknas. Sågen (Ängelholmsgatan 9) kl. 19

Kramfors 16/9, 21/10, 18/11, 16/12. HSO-lokalen, Strandgatan 19. Samling från kl. 17.30, möte kl. 18.30

Kristianstad Uppgift om mötesdagar saknas. ABF:s lokaler, 1 vån, Blekingevägen 6 (Samhall) kl. 18

Kristinehamn Uppgift om mötesdagar saknas. Biblioteket, hörsalen, Tullportsgatan 13. Öppet från kl. 18, mötesstart 18.30

Kungsbacka Uppgift om mötesdagar saknas. ABF-huset, Verkstadsgatan 14

Laholm Andra torsdagen i januari–april och september–december. Klarabergslokaler kl. 18

Lidingö 23/9, 14/10. Ny lokal: Ansgarskyrkan i Lidingö centrum kl. 18–20

Lidköping Tredje tisdagen varje månad utom december då det är andra tisdagen. FUB-lokalen Hästhagsvägen 3 kl. 19, bytesafton från kl. 18

Lindesberg Uppgift om mötesdagar saknas. Banvägen 26 kl. 18

Linköping Andra måndagen varje månad september–maj. Klockhuset, Hjalmsåtersgatan 6 E kl. 18 (mötesstart kl. 19)

Lund Uppgift om mötesdagar saknas. Träffpunkt Sankt Laurentiigatan 18 kl. 17.45–21. Lunds Pensionärernas Frimärksklubb kl. 10–11.30

Luleå Uppgift om mötesdagar saknas. Kungsgatan 28 kl. 19

Malmö Se föreningens hemsida.

Marks FK Andra måndagen i varje månad utom sommaren. Kommunallhusvägen 3, Fritsla, Chickidés lokaler, kl. 19

Mjölby Uppgift om mötesdagar saknas. ABF-lokalen, Kanikevägen 15 kl. 19

Mora Uppgift om mötesdagar saknas. Mora Kulturhus kl. 18

Motala Uppgift om mötesdagar saknas. Framtidslokaler, Nedre Borgmästaregatan 10, ingång från Kungsgatan kl. 19

Nacka-Värmdö Uppgift om mötesdagar saknas. Nacka Sportcenter, kaffeserveringen, Grifvelvägen kl. 18

Norrköping 15/9, 13/10, 10/11, 8/12. Ny möteslokal: Åby Folkets hus, Gamla Stockholmsvägen 38 kl. 17–21

Norrälje Uppgift om mötesdagar saknas. Vegagatan 15B, ingång från gaveln kl. 18.30

Nossebro 2:a onsdagen i varje

månad utom juni, juli och aug. Stationshuset, Järnvägsg. 5 kl. 19

Nybro Uppgift om mötesdagar saknas. Bowlinghallen kl. 18.

Nässjö Uppgift om mötesdagar saknas. Studieförbundet Vuxenskolan, Bäckgatan 4B kl. 18.30

Olofström Andra tisdagen i varje månad utom juni–augusti. Folkhögskolan i Jämshög kl. 18.30

Osby 2:a onsdagen i varje månad utom juli–augusti. Vykortssektionen samma tid men 3:e onsdagen. Rönnebacken kl. 19

Oskarshamn 2:a och 4:e tisdagen i månaden (sep–nov, jan–maj). PRO-lokalen, Åsaskolan hus B kl. 18.30

Oskarström 3:e onsdagen september–november och januari–april. Folkets Hus, hobbylokalen i källaren kl. 18

Oxelösund Uppgift om mötesdagar saknas. Alstigen 10 kl. 17

Piteå Uppgift om mötesdagar saknas. Samvaron Hamnplan 4 kl. 18 om inte annat anges

Sandviken Uppgift om mötesdagar saknas. Valhalla kl. 18

Sjöbo 15/9, 6/10, 27/10, 17/11, 8/12. Tomtemuseum, Törnedalsgatan 2C kl. 18

Skara 2/9, 23/9, 14/10, 4/11, 25/11, 16/12. Skara Scoutkårs hus, Kinnekullegatan 19 kl. 18.30. OBS! Alla besökare måste vara fullt vaccinerade.

Skellefteå Uppgift om mötesdagar saknas. Degerbygården kl. 17

Skivaryd Uppgift om mötesdagar saknas. Östbos gamla lokal vid Artillerigatan i Skillingaryd eller NBV-lokalen Storgatan 6 kl. 18–20

Skövde Uppgift om mötesdagar saknas. Studieförbundet Vuxenskolan, Rådmandsgatan 24 kl. 19

Sollefteå Uppgift om mötesdagar saknas. Hullsta Gård kl. 18.30

Sollentuna Uppgift om mötesdagar saknas. Minervavägen 4, Häggvik kl. 18–20

Solna Uppgift om mötesdagar saknas. Skytteholmsskolans matsal kl. 17

Stenungsund 6/9, 4/10, 1/11, 6/12. Hasselbacksvägen 38, udda månader kl. 14, jämna kl. 18.30

STOCKHOLM

Asiensamlarna Möte i Stockholm var tredje lördag i varje månad. AB Phileas lokaler kl. 11

Bältespännarna Uppgift om mötesdagar saknas. Postmuseum kl. 17.30–18.30. Samling från kl. 17

Hembygdsfilatelisterna 29/9 Årsmöte hos Philea, Svartensgatan 6 kl. 17.30

Islandssamlarna 2/9, 7/10, 4/11 2/12. Phileas lokal på Svartensgatan 6 kl. 19

SPFK Alla möten är tills vidare inställda.

StFF Stockholm Uppgift om mötesdagar saknas. Storkyrkans församlingssal, Själagårdsgatan 13 i Gamla stan kl. 17–21

SMPS se www.smeps.se

SSPD Skypemöten 15/9, 20/10 kl. 19. Möte 6/11 kl. 13–16 vid utställningen Eslövia. 20/11, 15/12 tillsammans med Hembygdsfilatelisterna i SFF:s/SFU:s lokal i Ävsjö kl. 19

Sundsvall 6/9, 4/10, 1/11, 6/12. Selånger SK:s klubbhus, Västra Vägen 105. Samling från 17.30, möte 18.30.

Tingsryd 16/9, 18/11. Engländerska fastigheten kl. 18.30

Torshälla Uppgift om mötesdagar saknas. Riktargatan 66 kl. 09.30

Traheryd Uppgift om mötesdagar saknas. Verdandilokalen, Södra Stationsgatan 25 kl. 18.30

Tranemo Tredje tisdagen januari–maj. Församlingshemmet, Boråsvägen 56, Länghem kl. 18.30

Trelleborgs FK Tredje onsdagen i månaden. C.B. Friisgatan 1 kl. 19

Trollhättan Uppgift om mötesdagar saknas. Kyrkans Hus, Drottninggatan 42 kl. 18.30–21

Täby (Norrort) 6/9, 20/9, 4/10, 18/10, 1/11, 15/11, 29/11, 13/12. Tibble Gymnasium matsalen kl. 18.30

Uddevalla Inga medlemsmöten under hösten.

Ulricehamn 15/9, 20/10, 17/11, 15/12. Vuxenskolan, Södra Kullagatan 3 A, 1 tr kl. 18.00

Umeå 16/9, 21/10, 18/11, 9/12. Östra Kyrkogatan 14 (Tempelridarna) kl. 18.30

Uppsala Uppgift om mötesdagar saknas. Sensus i Kanikenhuset, Västra Ågatan 16, plan 5 kl. 18–21

Wallentuna Uppgift om mötesdagar saknas. Mörbyvägen 36 kl. 17.30

Varberg Uppgift om mötesdagar saknas. ABF, Brunnbergsvägen 5 från kl. 18, möte kl. 19

Vetlanda 7/9, 21/9, 5/10, 19/10, 16/11, 30/11, 14/12. Stationsgatan 5D kl. 19

Vindeln 1:a onsdagen varje månad från september. Vindelgallerian. Karlsgårdsvägen 22 kl. 18

Vällingby Uppgift om mötesdagar saknas. Trappans annex på Albert Aronsons torg kl. 18

Värnamo Uppgift om mötesdagar saknas. Myntgatan 5 kl. 18

Västervik Uppgift om mötesdagar saknas. Lionslokalen, Hallströmgatan 26 (in på gården) kl. 19

Västerås ABB 15/9, 20/10, 24/11, 15/12. IOGT kl. 19

Västerås FF 14/9, 12/10, 9/11, 14/12. Studieförbundet Vuxenskolan, Lysgränd 1 kl. 19

Västerås FK 6/9, 4/10, 1/11, 15/12. Hotell Valsaren kl. 19

Växjö 8/9, 6/10, 3/11. Maria-kyrkan, Kungsvägen 117 eller Österleden 66F gaveln kl. 18.30

Ystad Uppgift om mötesdagar saknas. Lancasterskolan, S:t Petri Kyrkoplan 2 kl. 19

Åmål Uppgift om mötesdagar saknas. Åmålsgården kl. 18

Älmhult Andra tisdagen i varje månad utom i juni–aug. Gärdesgatan 26A kl. 18.30

Ängelholm 7/9, 11/10, 8/11, 13/12. Godtemplaregården kl. 19

Örebro Uppgift om mötesdagar saknas. Rostahemmet kl. 18

Örnsköldsvik 8/9, 13/10, 10/11, 8/12. Ödsbergsgården, Skyttegatan 3 kl. 18.30–21

Östersund 7/9, 21/9, 5/10, 19/10, 2/11, 16/11, 30/11, 14/12. Biblioteksgatan 33 kl. 18

Östhammar Uppgifter om föreningsens verksamhet finns på www.ostfil.se

Mötesdatum senast den 10/9 till info@sff.nu

Kalendarium

OBS! Risk för inställda aktiviteter på grund av coronapandemin

Auktioner

- 4/9 Skanfil i Haugesun
11/9 Trollhättans FF i Trollhättan
12/9 Björn Jarlvik i Stockholm
15/9 Frimärksnetto i Helsingborg
24–25/9 Skanfils storauktion i Osl
25–26/9 Tre Kronor i Lindesberg
- 1–2/10 Postiljonen i Malmö
1–2/10 AC-träff i Vindeln med lådauktion
6–7/10 Philea i Stockholm
18–22/10 Christoph Gärtner i Tyskland
30/10 JFF Höstauktion, Jönköping
31/10 Swestamp i Stockholm
- 8/11 Philea i Stockholm – Myntauktion
12–13/11 Skanfil Moldenhauer i Osl
15/11 Frimärksnetto i Helsingborg
25/11 Philea i Stockholm –
Kvalitetsauktion
- 4/12 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli
i Stockholm: Beckeman del 5
5/12 Frimärkshuset Skandinavisk Filateli
i Stockholm: Kvalitetsauktion
11/12 Tre Kronor i Lindesberg
15–16/12 Philea i Stockholm

Utställningar

- 24–26/9 Övebria 2021 i St. Pölten i Österrike (N)
5–7/11 Eslövia 2021 i Eslöv
19–22/11 Notos 2021 Athen i Grekland (Fepa)
- 2022**
- 19–26/2 London 2022 (I)
4–6/3 Norrphil 2022 i Täby (N+R)
31/3–3/4 Hunfil x 2022 (I)
18–22/5 Helvetia 2022 i Lugano i Schweiz (I)
9–12/6 Capex 2022 i Toronto i Kanada (I)
4–9/8 Indonesia 2022 i Jakarta i Indonesien (I)
8–11/9 Melbourne 2022 Australien (Fiap)
13–16/10 Liberec 2022 i Liberec i Tjeckien (Fepa)
21–23/10 Nordia 2022 i Birkeröd, Danmark (No)
8–12/11 Cape Town 2022 i Kapstaden i Sydafrika (I)
- 2023**
- 25–28/5 Ibra 2023 i Essen i Tyskland (I)
Nyborg 2023 i Nyborg i Danmark (N)
- 2026**
- 23–30/5 Boston 2026 (I)

Rapportera nya datum till oss
redaktion@sff.nu

Frimärksutgivning mm

- 21/10 Nya svenska frimärken
11/11 Nya svenska frimärken
13/11 Frimärkets Dag

Mässor / Evenemang

- 11/9 Stamps in Svedala
11/9 Samlardag i Ausås, Ängelholm
26/9 Frivy i Huskvarna
1–2/10 AC-träff i Vindeln med lådauktion
10/10 Norrtäljemässan i Norrtälje
5–7/11 Eslövia 2021 i Eslöv Flyttad från 20–22/8
13/11 Täby. Samlarmässa i Näsbyrarks Centrum
13/11 Frimärkets Dag över hela landet
20/11 Trollex Samlarmarknad i Trollhättan

UPPDATERAS KONTINUERLIGT PÅ
WWW.SFF.NU/EVENEMANG

Auktioner

Auktioner

AuctionHouse International 040 - 25 88 50
Postiljonen 08 - 32 70 70
We make your collection
stampauctions@postiljonen.se www.postiljonen.com

Märket för köptrygghet!
Sveriges Frimärkshandlareförbund
www.stampdealers.se

samlamera!

Auksjoner
Postordresalg
Be om gratis kataloger!
Postboks 3030 - NO-5504 Haugesund - Norge
Tlf: +47 52 70 39 40 - Fax: +47 52 70 39 40 - E-mail: skanfil@skanfil.no
www.skanfil.no

Här finns plats för fler!

Butiker

Frimärksauktioner
TRE KRONOR
Frimärken - Vykort - Mynt/Sedlar - Samlarsaker
www.trekronor.one • 070-598 80 08

CONTENTA FRIMÄRKEN AB
Tomtebogatan 17, 113 39 Stockholm Tel: 08-6113651
Se prislista på www.contenta.se
contentastamps@hotmail.com

www.philea.se
AB PHILEA **8 auktioner om året**

UPPSALA FILATELI HB
Ring 0768687807 för öppettider
Se även: www.facebook.com/upsalafilateli/
Butik: Väderkvarnsgatan 35A Uppsala 076-8687807
dag.ekdahl@gmail.com KÖPER/SÄLJER

Internasjonella frimärksauktioner i Oslo 2 ggr/år

☎ + 47 22 44 19 14
www.germeten.no

Köpes

VI KÖPER KONTANT BÄTTRE SAMLINGAR
Alla länder aktuellt. Bra betalt!
Ring gärna till 073-98 06 003 eller maila till stamps@mimir.se
www.mimir.se
Mimir
(Associerad med AB Philea)
Svartensgatan 6 nb, 116 20 Stockholm

Distanshandel

Upptäck oss!

Du också!

www.nordfilateli.se

www.unidafi.com

Frimärken och häften

Sverige, Norge, Danmark, Island, Finland,
Grönland, Färöarna, DVI, Åland

Unidafi AB

Auktion och direktförsäljning
av frimärken från Kina och Asien
www.dtstamps.com

FACIT
stamps

Omfattande sortiment
postfriskt Sverige - ständigt
nya specialerbjudanden!

040-25 88 55 · www.FACITstamps.se

HAR DU BESÖKT VÅR HEMSIDA?

Hos oss hittar du mängder av intressanta
objekt till bra priser. *Besök oss redan idag!*

www.OnlinePhilately.com

*Här finns plats för fler,
kontakta redaktionen!*

www.norsten.com

Besök min websida och se mina specialofferter och prislister.
SVERIGE, ISLAND, DWI, GRÖNLAND m.m.

Karl A. Norsten AB

Box 1069, 181 21 Lidingö, Tel. 08-767 08 61 karl@norsten.com

Distanshandel

My Stamps

Hög kvalitet av bättre Sverige före 1940

Tel: 070-518 92 30

Se www.mystamps.se

Hundratusentals frimärken från de flesta LÄNDER och
MOTIV. Skriv/ring till oss och ange ditt samlarområde.

Beställ en "personlig prislista"!

www.mimir.se

(Associerad med AB PHILEA)

Svartensgatan 6 NB, 116 20 Stockholm, Tel: 08-38 13 23, stamps@mimir.se

Märket för köptrygghet!

Sveriges Frimärkshandlareförbund

www.stampdealers.se

Nyheter

Köp norska
frimärken
online

posten.no/frimerkebutikken

DAVO ALBUM
 har en elegant design
 Beställ prislista idag
 Stor sortering insticksböcker

Pris-exempel

Sverige utan flickor
 1855 - 1989
 inkl. pärm + kasett 640,-

FRIMÄRKS-CENTRUM I VÄXJÖ
 Kungsgatan 16A, 352 33 Växjö
 Tel 0470-198 40
 Internet: www.frimarkscentrum.se

URVALSHÄFTEN
 Urval sänds till såväl enskilda som föreningar. Varje månad får du en sändning bestående av ca: 30 st urvalshäften med frimärken från de länder du har valt. Ca 3.000 urvalshäften från hela världen finns i lager. Inget köptvång! Även inlämnare är välkomna.

SVERIGEPRISLISTA
 Komplet 30 sidig prislista över svenska postfriska och stämplade frimärken 1855-2020 till låga priser.

www.frantzideal.se
 IDEAL Frimärksurval, Mältarevägen 49, 342 35 Alvesta,
 Tel: 070-248 93 60, E-post: frantz@telia.com

 sfu
 Sveriges Frimärksungdom

Ge ditt barn/barnbarn en fantastisk present
 Det finns knappast något som ger ett barn lust att lära så som en spännande hobby.

Ge därför ditt barn/barnbarn ett medlemskap i en frimärksklubb för 70 kronor, det ingår ett startpaket!

Gå in på Sveriges Frimärksungdoms hemsida www.sfu.se och anmäl ditt barn/barnbarn eller kontakta kansliet på info@sfu.se för mer information.

FRIMÄRKS-NETTO **frimarksauktioner.se**
 15:e udda månader

AUKTIONER
 Butik och Postorder sedan 1968
Frimärks-Netto / SAFE Album safealbum.se
 Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

samlamera!

FRIMÆRKEBUTIKKEN
www.fb-net.dk

Theis Jørgensen
 Torvegade 16A
 4640 Faxe
 Danmark

Tlf.: +45 32 595 596
 E-mail: info@fb-net.dk

Besøg vores omfattende hjemmeside med frimærker og postkort.

Trollhättan Auktion den 11 sept.

Nils Ericsonsgymnasiet kl 09.30

Samma katalog som vårauktionen 2020.

Reservation om det blir Coronaproblem.

Kontakt Eric Johansson, tel. 0730593562

Trollhättans Filatelistförening

FRIVY 2021 – 26/9 kl. 10-16

Huskvarna Folkets Park

30 handlare deltar. Servering
Jönköpings Posthistoriska Förening

AC-träff i Vindeln med lådauktion
Fredag – Lördag 1–2 oktober

Ring för info: 070-626 13 80, Krister Jakobsson

E-post: jakobsson.vindeln@gmail.com

Auktionslista: <https://vindeln-filateli.webber.se/>
Hembygdsfilatelisterna Umeå-Skellefteå-Vindeln lokalföreningar

För senaste
information. Besök
förbundets hemsida!

www.sff.nu

Auktion 12/9

Se på internet ca 15000 objekt.

Skicka er e-mailadress eller bevak hemsidan.

www.jarlvik.com

OBS NY POSTADRESS!

Björn Jarlvik Filateli

Pokalvägen 3, Lgh 1303, 117 40 Stockholm

Tel 070 6504926, bj@jarlvik.com

Auktion 95 25 och 26 september

Funäsdalen

Äminne

Hultånäs

Röhl-Smedsta

3 sk intyg

6 sk intyg

F35 Svanesund

F37 Karlstad

Stämplor Live-auktion Internet

Lördag 25 september kl. 10.00

Enkla till svåra orter. Mycket Oscar och många vackra ringtyp, bandmärken till modernt. Delta live och bjud aktivt genom att klicka med musen.

Frimärken Live-auktion Sal

Söndag 26 september kl. 12.00

Publik auktion Sandströms, Banvägen 26, Lindsberg. Visning från kl. 9.00. Frimärken, samlingar, stora och små partier och många, många fyndlådor med spännande innehåll.

Frimärksauktioner
TRE KRONOR
Frimärken - Vykort - Mynt/Sedlar - Samlarsaker

www.trekronor.one

info@trekronor.one 070 - 598 80 08
Rönnbärsvägen 17 - 711 33 Lindsberg

Utställningar på nätet: www.netex.se

VF auktion
www.vf-auktion.dk
- Online auktioner
- Gratis auktionskatalog
- Over 10000 lots hver måned

Frederiksberg allé 52
DK - 1820 Frederiksberg
Tlf. (+45) 36160084
auktion@vf-auktion.dk

**För
senaste
information.
Besök
förbundets
hemsida!
www.sff.nu**

ESLÖVIA 2021

Nationell och regional
Frimärks- och Vykortsutställning
Nya datum 5-7 november 2021

Utställningen stöds av:

FACIT

AuctionHouse international
Postiljonen
Main Commercial Partner

eslovia2021.se

postnord

FRIVY 2021 – 26/9 kl. 10-16
Husvarna Folkets Park
30 handlare deltar. Servering
Jönköpings Posthistoriska Förening

www.frimarksnetto.se

Butik och Postorder sedan 1968

Frimärks-Netto

Bruksgatan 30, 252 23 Helsingborg, Tel 042-14 49 82

NORRTÄLJEMÄSSAN

10 oktober kl. 10–14 i Folkets Hus, Galles gränd
Ca 30 handlarbord med frimärken och vykort
Inlämningar och värderingar

Arr: Norrtälje Frimärksklubb och Norrorts Frimärksförening

Ängelholms Filatelistförening söndagen 12 sept
Samlardag i Ausås kulturmarkta 1700-tals Prästgård vid kyrkan. Klockan 11-15. Utställning, frimärken, vykort och handlare. Mindre auktion kl.14. Vägbeskrivning: Väg 112 från E4 Varalöv eller E6 Åstorp. Museet visar olika hembygdsmiljöer. Jan-Erik Lennartsson visar Ingvar Greens unika fruktodling med 200 olika äppelsorter. Välkomna!

Frimärksauktion i Jönköping

Lördag 30 oktober kl. 14.00

Cirka 2.600 utrop

Frimärken, vykortspartier, ortstämplar,
en stor tysk avdelning, fyndlådor m m
Alla objekt är avbildade på Samlamera 10/9.

Katalog skickas per post eller via mail
info@junefil.se eller ring 070-695 88 88.

Visning av objekt sker tis 26/10 15.00-21.00
& 30/10 från 09. Mer info på www.junefil.se

Jönköpings Filatelist-Förening

I am starting a collection of used Swedish stamps and look for a partner with whom I can swap used Swiss against quality Swedish stamps using the Facit SE catalogue as basis. Correspondence is possible in German, English, Spanish or French. Thanks for your interest.

René Jacobsohn, Jacob Burckhardt-Str. 32, CH – 8049 Zürich,
Tel.: ++41 (0)44 341.5279,
rejac@bluewin.ch

Svenska Vykortsföreningen

Gå med nu!

Fyra tidningar och tio
till tolv nyhetsbrev
under 2022

200 kr PG 467 48 88-5

Ange namn,
adress och mejl!

Full fart i föreningen!

- Digitala månadsmöten - delta hemma hos dej
- Kort-nytt tjockare - 4 sidor mer per nummer också 2022
- Alla signaturförteckningar på USB
- Ny medlem sep-dec får också nr 4 2021

Hemsida: www.samlavykort.se
Facebook: www.facebook.com/Samlavykort
Mejl: info@samlavykort.se

En Riksförening inom SFF

Stamps in Svedala

Frimärks- och vykortsmässa

11 september
kl. 10–17

Aggarpskolan, Svedala

www.sufs.se/sis

Internationell auktion

30 september - 2 oktober

”Hela Kina är Rött”

Specialauktion Folkrepubliken Kina i egen katalog!

*Besök vår hemsida för webbkatalog samt detaljer
www.postiljonen.com*

Se även annons på mittuppslaget med generalauktionens rariteter!

AuctionHouse international

Postiljonen
We value your collection

Huvudpartner till:

